

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України

Голос України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України
"Про Державний бюджет України на 2023 рік"
щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" від 3 листопада 2022 року № 2710-IX (із змінами, внесеними Законом України від 24 лютого 2023 року № 2953-IX) такі зміни:

1. У статті 1:

в абзаці другому цифри "1.329.705.735,6" та "1.173.110.743,7" замінити відповідно цифрами "1.390.385.786" та "1.233.790.794,1";

в абзаці третьому цифри "2.589.013.028,5" та "2.296.522.623,6" замінити відповідно цифрами "3.075.879.922,4" та "2.783.389.517,5";

в абзаці п'ятому цифри "58.584.369,1" та "15.159.102" замінити відповідно цифрами "51.706.290,7" та "8.281.023,6";

в абзаці шостому цифри "1.300.378.196,8" та "1.124.615.598,5" замінити відповідно цифрами "1.719.686.961,9" та "1.543.924.363,6".

2. У статті 5 цифри "6.426.591.648" замінити цифрами "6.197.105.268,2".

3. У підпункті "в" пункту 1 статті 6 цифри "20.000.000" замінити цифрами "30.000.000".

4. Внести зміни до додатків № 1, № 2, № 3 та № 4 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" відповідно до додатків №№ 1-4 до цього Закону.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2

2. Установити, що передбачені цим Законом кошти у частині збільшення видатків державного бюджету на 2023 рік за бюджетною програмою "Резервний фонд" (код 3511030) можуть спрямовуватися на заходи щодо виплати одноразової грошової допомоги сім'ям загиблих військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, поліцейських, яким під час дії воєнного стану надано законодавством право на отримання таких виплат, у загальному обсязі не менше 3.000.000 тис. гривень та на будівництво фортифікаційних споруд у загальному обсязі не менше 2.000.000 тис. гривень.

Президент України

м. Київ
21 березня 2023 року
№ 2992-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Додаток № 1
до Закону України
"Про внесення змін до Закону України
"Про Державний бюджет України на 2023 рік"
щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони"

Зміни до додатка № 1 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" "Доходи Державного бюджету України на 2023 рік"

Код	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
	Разом доходів:	1 390 385 786,0	1 233 790 794,1	156 594 991,9
	Всього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)	1 371 305 410,2	1 214 710 418,3	156 594 991,9
10000000	Податкові надходження	1 195 657 414,7	1 129 822 772,7	65 834 642,0
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	291 040 737,7	291 040 737,7	
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	180 340 737,7	180 340 737,7	
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги	766 874 515,0	712 280 000,0	54 594 515,0
14060000	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	227 700 000,0	227 700 000,0	
20000000	Неподаткові надходження	173 925 250,2	84 858 362,9	89 066 887,3
21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності	100 477 245,5	63 834 377,6	36 642 867,9
21010000	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність	26 311 000,0	26 311 000,0	

Додаток № 2
до Закону України
"Про внесення змін до Закону України
"Про Державний бюджет України на 2023 рік"
щодо забезпечення видатками сектору безпеки і
оборони"

Зміни до додатка № 2 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" "Фінансування Державного бюджету України на 2023 рік"

Код	Найменування згідно з класифікацією фінансування бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
	Загальне фінансування	1 719 686 961,9	1 543 924 363,6	175 762 598,3
400000	Фінансування за борговими операціями	1 711 721 961,9	1 537 924 363,6	173 797 598,3
401000	Запозичення	2 159 247 854,1	1 985 450 255,8	173 797 598,3
401100	Внутрішні запозичення	361 986 115,1	361 986 115,1	
401200	Зовнішні запозичення	1 797 261 739,0	1 623 464 140,7	173 797 598,3
402000	Погашення	-447 525 892,2	-447 525 892,2	
402100	Внутрішні зобов'язання	-361 986 115,1	-361 986 115,1	
402200	Зовнішні зобов'язання	-85 539 777,1	-85 539 777,1	

Додаток № 3
до Закону України
"Про внесення змін до Закону України
"Про Державний бюджет України на 2023 рік"
щодо забезпечення видатками сектору безпеки і
оборони"

Зміни до додатка № 3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік"
"Розподіл видатків Державного бюджету України на 2023 рік"

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом:
			Всього	видатки споживання	з них:			Всього	видатки споживання	з них:			
					оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку			оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	
Всього:			2 783 389 517,5	2 367 751 995,8	973 295 329,0	11 109 716,4	382 216 395,9	292 490 404,9	69 734 035,9	6 813 901,2	5 282 628,6	187 256 369,0	3 075 879 922,4
1000000		Міністерство внутрішніх справ України	294 068 391,4	266 842 696,4	201 319 453,0	2 809 008,1	27 225 695,0	14 382 602,5	7 777 313,7	2 669 384,6	229 915,0	6 605 288,8	308 450 993,9
1002000		Адміністрація Державної прикордонної служби України	57 192 285,7	54 887 203,2	42 780 350,4	503 400,0	2 305 082,5	1 898 921,7	38 624,6	11 918,7	3 150,3	1 860 297,1	59 091 207,4
1002030	0310	Забезпечення виконання завдань, функцій та підготовка кадрів Державної прикордонної служби України	55 937 572,5	53 901 472,0	41 990 593,3	503 400,0	2 036 100,5	40 785,0	38 624,6	11 918,7	3 150,3	2 160,4	55 978 357,5
1003000		Національна гвардія України	95 471 535,7	83 505 895,3	60 525 299,7	514 226,4	11 965 640,4	1 603 350,5	1 364 377,8	962 918,0	4 638,7	238 972,7	97 074 886,2
1003020	0310	Забезпечення виконання завдань, функцій та підготовка кадрів Національної гвардії України	94 722 770,0	83 057 129,6	60 147 024,2	514 226,4	11 665 640,4	1 576 151,4	1 364 377,8	962 918,0	4 638,7	211 773,6	96 298 921,4
1006000		Державні служби України в надзвичайних ситуаціях	42 610 383,9	35 499 262,7	27 617 734,7	421 748,5	7 111 121,2	1 642 848,7	1 579 355,9	921 885,9	117 931,0	63 492,8	44 253 232,6
1006280	0320	Забезпечення діяльності сил цивільного захисту	39 794 800,6	33 039 437,4	25 738 145,3	358 310,0	6 755 363,2	1 517 832,6	1 472 482,2	872 556,2	95 383,0	45 350,4	41 312 633,2
1007000		Національна поліція України	85 675 714,2	81 669 057,0	62 862 964,3	900 000,0	4 006 657,2	212 077,5	204 583,0	23 878,9	9 767,8	7 494,5	85 887 791,7
1007020	0310	Забезпечення діяльності органів, установ та закладів Національної поліції України	83 566 515,3	79 559 858,1	61 094 563,8	900 000,0	4 006 657,2	212 077,5	204 583,0	23 878,9	9 767,8	7 494,5	83 778 592,8
2100000		Міністерство оборони України	1 129 787 193,4	866 870 258,0	647 858 380,8	3 747 730,4	262 916 935,4	100 605 068,4	983 579,0	260 428,4	223 726,7	99 621 429,4	1 230 392 201,8
2101000		Апарат Міністерства оборони України	1 116 064 375,3	853 729 090,8	637 853 551,2	3 687 238,6	262 335 284,5	100 581 455,0	964 027,9	260 230,3	221 084,1	99 617 427,1	1 216 645 830,3
2101010	0210	Керівництво та військове управління у сфері оборони	603 746,2	598 053,8	490 360,3		5 692,4	2 500,0				2 500,0	606 246,2
2101020	0210	Забезпечення діяльності Збройних Сил України, підготовка кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни	859 665 495,6	853 078 325,7	637 363 190,9	3 687 238,6	6 587 169,9	1 092 771,4	964 027,9	260 230,3	221 084,1	128 743,5	860 758 267,0
2105000		Адміністрація Державної спеціальної служби транспорту України	13 722 818,1	13 141 167,2	10 004 829,6	60 491,8	581 650,9	23 553,4	19 551,1	198,1	2 642,6	4 002,3	13 746 371,5
2105010	0220	Забезпечення діяльності Державної спеціальної служби транспорту	13 722 818,1	13 141 167,2	10 004 829,6	60 491,8	581 650,9	23 553,4	19 551,1	198,1	2 642,6	4 002,3	13 746 371,5
3510000		Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки та кредитування)	367 354 824,1	333 933 698,3				8 300,0	8 300,0				367 363 124,1
3511000		Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки та кредитування)	367 354 824,1	333 933 698,3				8 300,0	8 300,0				367 363 124,1
3511030	0133	Резервний фонд	33 421 125,8										33 421 125,8
3511350	0170	Обслуговування державного боргу	275 942 713,0	275 942 713,0									275 942 713,0
5960000		Головне управління розвідки Міністерства оборони України	16 172 021,4	13 577 301,4	10 791 800,4	68 017,3	2 594 720,0	24 861,0	24 470,1	1 977,5	21 369,9	390,9	16 196 882,4
5961000		Головне управління розвідки Міністерства оборони України	16 172 021,4	13 577 301,4	10 791 800,4	68 017,3	2 594 720,0	24 861,0	24 470,1	1 977,5	21 369,9	390,9	16 196 882,4

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд					Спеціальний фонд					Разом:
			Всього	видатки споживання	з них:			Всього	видатки споживання	з них:			
					оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку			оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	
5961010	0260	Розвідувальна діяльність у сфері оборони	16 022 021,4	13 577 301,4	10 791 800,4	68 017,3	2 444 720,0	24 861,0	24 470,1	1 977,5	21 369,9	390,9	16 046 882,4
6320000		Національне антикорупційне бюро України	1 261 870,4	1 261 870,4	965 696,0	9 259,5							1 261 870,4
6321000		Національне антикорупційне бюро України	1 261 870,4	1 261 870,4	965 696,0	9 259,5							1 261 870,4
6321010	0350	Забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України	1 261 870,4	1 261 870,4	965 696,0	9 259,5							1 261 870,4
6520000		Служба безпеки України	31 292 665,9	29 297 061,5	23 663 544,0	360 000,0	1 995 604,4	277 347,2	264 215,5	90 958,3	51 650,9	13 131,7	31 570 013,1
6521000		Центральне управління Служби безпеки України	31 265 665,9	29 290 061,5	23 663 544,0	360 000,0	1 975 604,4	277 347,2	264 215,5	90 958,3	51 650,9	13 131,7	31 543 013,1
6521010	0350	Забезпечення заходів у сфері безпеки держави та діяльності органів системи Служби безпеки України	31 145 665,9	29 290 061,5	23 663 544,0	360 000,0	1 855 604,4	276 857,2	264 215,5	90 958,3	51 650,9	12 641,7	31 422 523,1
6600000		Управління державної охорони України	3 151 719,6	2 721 939,2	2 110 015,6	15 256,6	429 780,4	3 014,4	1 534,1	328,6		1 480,3	3 154 734,0
6601000		Управління державної охорони України	3 151 719,6	2 721 939,2	2 110 015,6	15 256,6	429 780,4	3 014,4	1 534,1	328,6		1 480,3	3 154 734,0
6601020	0350	Державна охорона органів державної влади та посадових осіб	3 071 719,6	2 721 939,2	2 110 015,6	15 256,6	349 780,4	3 014,4	1 534,1	328,6		1 480,3	3 074 734,0
6620000		Служба зовнішньої розвідки України	5 456 276,1	4 779 866,4	3 672 354,0	50 466,0	676 409,7	12 300,0	11 700,0			600,0	5 468 576,1
6621000		Служба зовнішньої розвідки України	5 456 276,1	4 779 866,4	3 672 354,0	50 466,0	676 409,7	12 300,0	11 700,0			600,0	5 468 576,1
6621010	0350	Забезпечення розвідувальної діяльності у сфері безпеки держави, спеціального захисту державних представництв за кордоном та діяльності підрозділів системи Служби зовнішньої розвідки України	5 331 276,1	4 779 866,4	3 672 354,0	50 466,0	551 409,7	12 300,0	11 700,0			600,0	5 343 576,1
6640000		Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	36 345 813,0	5 112 291,9	3 767 082,0	84 635,7	31 233 521,1	15 954,7	14 572,7		445,9	1 382,0	36 361 767,7
6641000		Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	35 787 418,6	4 554 897,5	3 314 105,3	81 202,7	31 232 521,1	10 542,6	9 160,6		445,9	1 382,0	35 797 961,2
6641010	0380	Забезпечення функціонування державної системи спеціального зв'язку та захисту інформації	4 549 576,3	4 353 136,7	3 169 344,6	81 202,7	196 439,6	10 542,6	9 160,6		445,9	1 382,0	4 560 118,9
6641050	0942	Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів у сфері зв'язку закладами вищої освіти	200 272,8	200 272,8	144 760,7								200 272,8
6641160	0380	Здійснення заходів із забезпечення спеціальною технікою та обладнанням	30 000 000,0				30 000 000,0						30 000 000,0
6642000		Головне управління урядового фельд'єзерського зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	558 394,4	557 394,4	452 976,7	3 433,0	1 000,0	5 412,1	5 412,1				563 806,5
6642020	0380	Доставка спеціальної службової кореспонденції органам державної влади	552 784,5	551 784,5	452 976,7	3 433,0	1 000,0	5 412,1	5 412,1				558 196,6

Додаток № 4
до Закону України
"Про внесення змін до Закону України
"Про Державний бюджет України на 2023 рік"
щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони"

Зміни до додатка № 4 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік"
"Повернення кредитів до Державного бюджету України та розподіл надання кредитів з Державного бюджету України в 2023 році"

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Надання кредитів			Повернення кредитів			Кредитування - всього		
			Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Всього:			8 281 023,6	43 425 267,1	51 706 290,7	-13 955 383,4	-3 558 081,8	-17 513 465,2	-5 674 359,8	39 867 185,3	34 192 825,5
3510000		Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки та кредитування)	8 281 023,6	2 214 000,0	10 495 023,6	-13 757 938,9		-13 757 938,9	-5 476 915,3	2 214 000,0	-3 262 915,3
3511000		Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки та кредитування)	8 281 023,6	2 214 000,0	10 495 023,6	-13 757 938,9		-13 757 938,9	-5 476 915,3	2 214 000,0	-3 262 915,3
3511600	0490	Виконання державною гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під державні гарантії	8 281 023,6		8 281 023,6					8 281 023,6	8 281 023,6

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про колективні угоди та договори

Цей Закон визначає правові та організаційні засади колективно-договірного регулювання трудових, соціально-економічних відносин, узгодження інтересів сторін соціального діалогу.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство про колективно-договірне регулювання трудових, соціально-економічних відносин

1. Законодавство про колективно-договірне регулювання трудових, соціально-економічних відносин базується на Конституції України і складається із законів України "Про соціальний діалог в Україні", "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності", "Про Кабінет Міністрів України", "Про центральні органи виконавчої влади", "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)", законодавства про працю, цього Закону та інших нормативно-правових актів.

2. У разі якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про колективно-договірне регулювання трудових, соціально-економічних відносин, застосовуються правила міжнародного договору, крім випадків, коли законодавчими актами України, колективними угодами та договорами для працівників встановлені більш сприятливі умови або більш високий рівень захисту їх прав.

2

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

галузева угода обмеженої дії – письмовий нормативний документ, що укладається відповідно до цього Закону в галузях, в яких відсутні репрезентативні суб'єкти сторін (сторони) галузевого рівня, з метою регулювання трудових, соціально-економічних відносин на галузевому рівні;

колективна угода (генеральна, галузева (міжгалузева), галузева обмеженої дії, територіальна, територіальна в окремій галузі) – письмовий нормативний документ, що укладається відповідно до цього Закону з метою регулювання трудових, соціально-економічних відносин на національному, галузевому, територіальному рівнях;

колективний договір – письмовий нормативний документ, що укладається відповідно до цього Закону з метою регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин між роботодавцем і працівниками, їх представниками;

працівник – фізична особа, яка в межах трудових відносин безпосередньо власною працею виконує оплачувану роботу в інтересах (на користь) іншої особи (роботодавця);

роботодавець – юридична чи фізична особа, яка в межах трудових відносин використовує найману працю, на яку поширюється юрисдикція України чи іноземної держави, а також зареєстроване в Україні представництво іноземної юридичної особи.

2. Терміни "соціальний діалог", "сторони соціального діалогу", "рівень соціального діалогу", "репрезентативність" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених Законом України "Про соціальний діалог в Україні".

Стаття 3. Основні принципи колективно-договірного регулювання

1. Основними принципами ведення колективних переговорів є:

- законність і верховенство права;
- незалежність, рівноправність, репрезентативність сторін колективних переговорів;
- свобода та добровільність переговорів, прийняття реальних зобов'язань;
- обов'язковість розгляду пропозицій сторін колективних переговорів;
- взаємна повага та пошук компромісних рішень;
- конструктивність та взаємодія;
- пріоритет узгоджувальних процедур;

3

- обов'язковість дотримання досягнутих домовленостей;
- відповідальність за виконання взятих зобов'язань;
- недопущення дискримінації.

Стаття 4. Види колективних угод та договорів

1. Колективні угоди можуть укладатися на таких рівнях соціального діалогу:

- на національному рівні – генеральна угода;
- на галузевому рівні – галузеві (міжгалузеві) угоди;
- на територіальному рівні – територіальні угоди.

У галузях, в яких відсутні репрезентативні суб'єкти сторін (сторони) галузевого рівня, можуть укладатися галузеві угоди обмеженої дії.

У галузях, в яких рішення місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування регулюють оплату та інші умови праці, на територіальному рівні можуть укладатися територіальні угоди в окремій галузі.

Особливості суб'єктного складу сторін та сфери дії окремих угод галузевого і територіального рівнів визначаються цим Законом.

2. Колективний договір укладається на локальному рівні (на підприємстві, в установі, організації, з фізичною особою, яка використовує найману працю).

Колективний договір може укладатися в відокремлених підрозділах підприємства в межах компетенції цих підрозділів та визначених повноважень суб'єктів його сторін.

Стаття 5. Сфера дії колективних угод та договорів

1. Положення колективної угоди діють безпосередньо і є обов'язковими для:

- суб'єктів сторін угоди;
- роботодавця та працівників, якщо роботодавець перебуває у сфері дії суб'єкта сторін роботодавця угоди через відповідне членство або належить до сфери управління суб'єкта сторін органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування угоди.

4

У колективній угоді зазначається перелік суб'єктів сторін угоди. За домовленістю сторін у колективній угоді може визначатися перелік роботодавців, які перебувають у сфері дії суб'єктів сторін угоди.

Положення генеральної угоди є обов'язковими для дотримання в інших колективних угодах та договорах.

2. У разі якщо для роботодавця та працівників, які перебувають у трудових відносинах з цим роботодавцем, обов'язковими є умови кількох галузевих (міжгалузевих) угод, застосовуються положення угоди, укладеної за участю центральних органів виконавчої влади та виключно репрезентативних суб'єктів сторін соціального діалогу. Положення іншої галузевої (міжгалузевої) угоди при цьому застосовуються в частині, що забезпечує вищий рівень гарантії та пільг для працівників порівняно з такою угодою.

У разі якщо для роботодавця та працівників, які перебувають у трудових відносинах із цим роботодавцем, обов'язковими є умови галузевої (міжгалузевої) угоди та територіальної угоди, застосовуються положення галузевої (міжгалузевої) угоди. Положення територіальної угоди при цьому застосовуються в частині, що забезпечує вищий рівень гарантії та пільг для працівників порівняно з галузевою (міжгалузевою) угодою.

3. У разі якщо роботодавець не перебуває у сфері дії суб'єкта відповідної сторони колективної угоди, але він та працівники, які перебувають у трудових відносинах із цим роботодавцем, висловили бажання застосувати її положення, рішення про застосування положень угоди приймається ними разом у межах їх повноважень, визначених законодавством (державні, комунальні підприємства, установи, організації – за згодою органу, до сфери управління якого вони належать або якому підпорядковані, підзвітні та підконтрольні), та оформлюється відповідно до законодавства (колективним договором або наказом (розпорядженням) роботодавця).

4. Положення колективного договору з питань, що відповідно до законодавства та обов'язкових для сторін колективних угод регулюються колективними договорами, поширюються на всіх працівників, які перебувають у трудових відносинах із роботодавцем, незалежно від членства у профспілках.

Дія інших положень колективного договору поширюється на працівників на умовах, визначених цим колективним договором.

Стаття 6. Заборона втручання в законну діяльність, пов'язану із веденням колективних переговорів, укладенням колективних угод та договорів і контролем за їх виконанням

1. Забороняється будь-яке втручання, що може обмежити законні права працівників, профспілок, їх організацій та об'єднань, роботодавців, їх

5

організацій та об'єднань організацій роботодавців, а також вільно обраних представників працівників, які беруть участь у колективних переговорах з укладення колективних угод та договорів, здійсненні контролю за їх виконанням, з боку іншої сторони колективних переговорів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, господарського управління, інших юридичних та фізичних осіб.

Стаття 7. Сторони колективних угод та договорів

1. Сторонами колективної угоди є сторони соціального діалогу відповідного рівня у складі суб'єктів, від імені яких укладено цю угоду, та суб'єктів, які приєдналися до сторін цієї угоди протягом її дії.

2. Сторонами колективного договору є:

сторона роботодавця, суб'єктами якої є роботодавець та/або уповноважені представники роботодавця, зокрема відокремлені підрозділи юридичної особи;

сторона працівників, суб'єктами якої є первинні профспілкові організації, які створені на підприємстві, в установі, організації, відокремлених підрозділах юридичної особи, об'єднують працівників фізичної особи, яка використовує найману працю, та представляють інтереси працівників цього роботодавця, а в разі їх відсутності – вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів представники (представник).

Стаття 8. Співвідношення законодавства, колективних угод, колективних договорів та трудових договорів

1. Положення колективних угод, колективних договорів, що погіршують становище працівників порівняно із законодавством, іншими колективними угодами, умови яких є обов'язковими для сторін згідно з цим Законом, є недійсними. Забороняється включати такі положення до колективних угод та договорів.

2. Забороняється включати до трудових договорів умови, що погіршують становище працівників порівняно з колективними угодами та договорами.

6

Розділ II. КОЛЕКТИВНІ ПЕРЕГОВОРИ

Стаття 9. Сторони колективних переговорів

1. Право на ведення переговорів і укладення колективних угод та договорів надається сторонам соціального діалогу, склад яких визначається відповідно до законодавства про соціальний діалог, крім галузевих угод обмеженої дії, територіальних угод, що укладаються на території територіальної громади, територіальних угод в окремій галузі, для укладення яких склад сторін колективних переговорів визначається з урахуванням пріоритетності, передбаченої цією статтею.

У разі якщо умови праці регулюються рішеннями державних колегіальних органів, ці органи за рішенням сторін колективних переговорів залучаються до переговорного процесу.

2. Під час колективних переговорів з укладення галузевих угод обмеженої дії:

суб'єктами профспілкової сторони можуть бути: репрезентативні на національному рівні всеукраїнські об'єднання професійних спілок, що представляють інтереси профспілок цієї галузі, які входять до їх складу;

нерепрезентативні на галузевому рівні всеукраїнські профспілки, їх об'єднання цієї галузі – у разі відсутності таких репрезентативних на національному рівні об'єднань;

суб'єктами сторони роботодавців можуть бути:

репрезентативні на національному рівні всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, що представляють інтереси роботодавців цієї галузі через відповідне членство;

нерепрезентативні на галузевому рівні всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців галузі, що представляють інтереси роботодавців цієї галузі через відповідне членство, – у разі відсутності таких репрезентативних об'єднань на національному рівні;

інші об'єднання організацій роботодавців, що представляють інтереси роботодавців цієї галузі через відповідне членство, за умови що до їх установчих документів включено право на ведення колективних переговорів від імені своїх членів, – у разі відсутності всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців цієї галузі.

3. Репрезентативними для участі в колективних переговорах з укладення територіальних угод на рівні територіальної громади є суб'єкти профспілкової сторони та сторони роботодавців, які діють та є репрезентативними на рівні адміністративно-територіальних одиниць, розташованих на території цієї

7

територіальної громади, а в разі відсутності таких суб'єктів – суб'єкти профспілкової сторони та сторони роботодавців, які діють та є репрезентативними на рівні відповідної області.

4. До суб'єктного складу профспілкової сторони та сторони роботодавців колективних переговорів з укладення територіальних угод в окремій галузі повинні входити уповноважені організації репрезентативних на галузевому рівні всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців та всеукраїнських профспілок, їх об'єднань або їх представники (у разі наявності).

5. Не допускається ведення переговорів та укладення колективних угод та договорів від імені працівників організаціями або органами, які утворені чи фінансуються роботодавцями, політичними партіями.

У разі якщо інтереси працівників представляє профспілковий орган, інтереси роботодавця не можуть представляти особи, які є членами виборного органу профспілок будь-якого рівня.

Стаття 10. Підготовка до ведення колективних переговорів

1. Укладенню колективної угоди та договору передують колективні переговори.

2. Колективні переговори щодо укладення колективних угод ведуться на дво-чи тристоронній основі, колективних договорів – на двосторонній основі.

3. Якщо на підприємстві, в установі, організації або працівниками фізичної особи, яка використовує найману працю, створено кілька первинних профспілкових організацій, вони повинні на засадах пропорційного представництва (згідно з кількістю членів, що об'єднує кожна організація) утворити для ведення переговорів з укладення колективного договору спільний представницький орган шляхом укладення відповідної угоди та письмово повідомити про це роботодавця.

Первинна профспілкова організація, що відмовилася від участі в спільному представницькому органі, позбавляється права представляти інтереси працівників при підписанні колективного договору.

4. У разі якщо на національному, галузевому, територіальному рівнях діє кілька репрезентативних професійних спілок, їх організацій та об'єднань, репрезентативних організацій роботодавців, їх об'єднань, кожна сторона до початку колективних переговорів утворює спільний представницький орган на відповідному рівні (у разі відсутності такого органу).

5. Ініціатором утворення спільного представницького органу сторони може виступати будь-яке репрезентативне об'єднання або організація відповідного рівня.

8

Ініціатор утворення спільного представницького органу сторони звертається з такою пропозицією до репрезентативних організацій (об'єднань) зазначеної сторони, які діють на відповідному рівні соціального діалогу згідно з реєстром сторін соціального діалогу.

На галузевому рівні соціального діалогу ініціатор утворення спільного представницького органу сторони звертається до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, для розміщення на його офіційному веб-сайті повідомлення про підготовку до колективних переговорів з укладення галузевої (міжгалузевої) угоди з метою інформування громадськості та репрезентативних суб'єктів сторін відповідного рівня.

Об'єднання чи організація, яким запропоновано взяти участь в утворенні спільного представницького органу, повинні письмово поінформувати про своє рішення протягом 14 календарних днів з дня отримання відповідної пропозиції.

Суб'єкти, що домовляються про утворення спільного представницького органу, до його утворення обмінюються інформацією про чисельність: для профспілок – їх членів, а для організацій та об'єднань профспілок – членів профспілок, що входять до їх складу; для організацій роботодавців та їх об'єднань – працівників, які працюють на підприємствах – членах відповідних організацій роботодавців.

Під час укладення колективних угод зазначена інформація формується на підставі рішення органу, який підтверджує репрезентативність суб'єктів сторін соціального діалогу.

Ненадання протягом строку, встановленого абзацом четвертим цієї частини, письмової відповіді об'єднанню чи організації, що ініціюють утворення спільного представницького органу сторони, та/або інформації, зазначеної в абзаці п'ятому цієї частини, вважається відмовою від участі у спільному представницькому органі та веденні переговорів.

6. Репрезентативному об'єднанню або організації не може бути відмовлено в участі у спільному представницькому органі сторони на відповідному рівні як під час підготовки до ведення колективних переговорів, так і в разі письмового звернення новоутвореного суб'єкта щодо приєднання до спільного представницького органу в ході ведення колективних переговорів, крім випадків, зазначених в абзаці сьомому частини п'ятої цієї статті.

Відмова репрезентативному об'єднанню чи організації в участі у спільному представницькому органі може бути оскаржена цим суб'єктом до суду.

7. На відповідному рівні може бути утворений лише один спільний представницький орган відповідної сторони.

9

Порядок утворення спільного представницького органу сторони, його кількісний склад, повноваження, регламент роботи визначаються цією стороною самостійно шляхом укладення відповідної угоди.

Кількість представників кожної репрезентативної організації у спільному представницькому органі не може бути менше однієї особи та визначається пропорційно до чисельності:

для професійних спілок, їх організацій – їх членів (на локальному рівні – із числа працівників роботодавця, з яким проводиться колективні переговори), для об'єднань професійних спілок – членів організацій цих об'єднань;

для організацій роботодавців та їх об'єднань – працівників, які працюють на підприємствах – членах відповідних організацій роботодавців.

8. Спільний представницький орган сторони формує пропозиції, приймає рішення, пов'язані з колективними переговорами, укладенням та здійсненням контролю за виконанням колективної угоди, договору, інформує про них іншу сторону, а також виконує інші повноваження та функції щодо представництва відповідно до законодавства, колективних угод та договорів і угоди про утворення такого органу.

Стаття 11. Початок та ведення колективних переговорів

- Метою колективних переговорів є укладення колективних угод та договорів, внесення до них змін і доповнень.
- Колективні переговори щодо внесення змін до колективної угоди, договору, укладення нових колективної угоди, договору розпочинаються за ініціативою будь-якої сторони у строки, визначені чинними колективною угодою, договором.
- Якщо такі строки не визначені колективною угодою, договором або колективною угодою, договір не укладені, колективні переговори можуть бути ініційовані будь-якою стороною у будь-який час.
- У разі якщо одна із сторін письмово ініціювала проведення колективних переговорів, інша сторона (інші сторони) не може (не можуть) ухилитися від участі в них.
- Для ведення колективних переговорів сторони утворюють спільну робочу комісію.
- Сторони після отримання письмової пропозиції щодо проведення колективних переговорів протягом 15 календарних днів розпочинають консультації та не пізніше наступних 15 календарних днів визначають строк формування складу спільної робочої комісії та дату її першого засідання.

10

Сторони самостійно визначають кількість своїх представників до складу спільної робочої комісії, як правило, на паритетній основі, та координаторів від сторін у складі цієї комісії.

Первинна профспілкова організація може залучати для ведення колективних переговорів представників вищого за статусом виборного органу своєї професійної спілки.

5. Порядок і строки ведення колективних переговорів щодо укладення колективної угоди, договору (внесення змін і доповнень до них), повноваження спільної робочої комісії визначаються спільним рішенням сторін з урахуванням норм цього Закону.

6. Інформація про початок колективних переговорів та їх перебіг є відкритою.

На національному рівні сторони до початку колективних переговорів домовляються про конкретний перелік та кількість питань, які необхідно включити до змісту генеральної угоди, та визначають граничну кількість можливих пропозицій від кожної сторони до її тексту.

Сторони надсилають інформацію про початок колективних переговорів з укладення галузевої (міжгалузевої) угоди до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, для її оприлюднення на його офіційному веб-сайті з метою інформування заінтересованих суб'єктів відповідного рівня, роботодавців галузі.

7. Професійні спілки та їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання, що на відповідному рівні соціального діалогу не відповідають критеріям репрезентативності, можуть надавати репрезентативним організаціям та об'єднанням під час ведення колективних переговорів щодо укладення колективних угод відповідного рівня свої пропозиції, які є обов'язковими для розгляду сторонами.

Під час ведення колективних переговорів центральними органами виконавчої влади з репрезентативними суб'єктами інших сторін щодо укладення галузевих (міжгалузевих) угод пропозиції також можуть надавати роботодавці відповідної галузі (галузей).

8. Сторони забезпечують обмін інформацією, необхідною для ведення переговорів, у визначені ними строки.

Сторона, що надає інформацію, має право вимагати її нерозголошення у випадках, передбачених законом.

9. Сторони за взаємною згодою можуть призупинити колективні переговори на визначений ними строк з метою проведення консультацій, експертизи, отримання даних для підготовки відповідних рішень і пошуку компромісів.

11

10. Проект колективної угоди, договору (змін і доповнень до них), а також нерегульовані спільною робочою комісією розбіжності (у разі їх наявності) вносяться на розгляд сторін для прийняття відповідного рішення. День завершення колективних переговорів визначається сторонами.

Стаття 12. Гарантії та компенсації учасникам колективних переговорів

1. Працівники, які беруть участь у колективних переговорах як представники сторін, на час їх участі в засіданнях спільної робочої комісії та визначений сторонами час для підготовки проекту колективної угоди, договору, внесення змін і доповнень до них, здійснення контролю за виконанням колективної угоди, договору звільняються від виконання обов'язків за основним місцем роботи із збереженням середньої заробітної плати.

Таким працівникам можуть надаватися додаткові гарантії та компенсації, передбачені трудовим законодавством, колективною угодою, договором, домовленостями сторін.

Розділ III. КОЛЕКТИВНІ УГОДИ

Стаття 13. Зміст колективної угоди

1. Зміст і структура колективної угоди визначаються сторонами в межах їх повноважень.

Колективною угодою визначаються зобов'язання і домовленості сторін з питань, що відповідно до законодавства регулюються в колективній угоді.

2. Генеральною угодою визначаються основні домовленості сторін на національному рівні з питань щодо умов праці та зайнятості, соціально-економічних питань.

3. Галузевою (міжгалузевою) угодою визначаються умови праці та зайнятості в певній галузі/галузях. До угоди галузевого рівня можуть бути включені, зокрема, питання щодо:

забезпечення продуктивної зайнятості працюючих, запобігання масовим вивільненням;

створення галузевих фондів професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників;

мінімальних гарантіїв в оплаті праці;

12

нормування та оплати праці в галузі відповідно до кваліфікації, за видами робіт та окремими професіями, міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці з урахуванням норм законодавства про оплату праці;

визначення стандартів оплати висококваліфікованої праці за основними професіями;

гарантованих мінімальних розмірів доплат і надбавок з урахуванням специфіки умов праці окремих професійних груп і категорій працівників;

умов і темпів зростання фондів оплати праці у роботодавців;

умов та охорони праці;

заходів щодо запобігання та протидії дискримінації у сфері праці; забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

медичного обслуговування, оздоровлення і відпочинку працівників, членів їх сімей;

гарантіїв та компенсацій працівникам, які беруть участь у колективних переговорах;

гарантіїв діяльності профспілок, їх організацій та об'єднань.

Галузева (міжгалузева) угода не може погіршувати становище працівників порівняно з генеральною угодою.

Галузева (міжгалузева) угода може передбачати додаткові гарантії та пільги для працівників та інших категорій осіб, визначених сторонами, порівняно із законодавством і генеральною угодою.

Галузева (міжгалузева) угода може містити перелік кодів видів економічної діяльності згідно з Національним класифікатором України, на які вона поширюється.

4. Територіальною угодою визначаються умови праці та зайнятості працівників підприємств, організацій та установ, що розташовані в межах території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади.

Територіальна угода може включати з урахуванням умов та економічних можливостей відповідних адміністративно-територіальних одиниць, територіальних громад більш високі гарантії та пільги працівникам порівняно із законодавством і генеральною угодою.

Територіальна угода, укладена в окремій галузі, може містити перелік кодів видів економічної діяльності згідно з Національним класифікатором України, на які вона поширюється, може включати більш високі гарантії та пільги працівникам порівняно з галузевою (міжгалузевою), територіальною угодою.

13

5. У колективній угоді встановлюється строк її дії, порядок здійснення контролю за її виконанням, приєднання нових суб'єктів, умови та порядок призупинення на певний строк дії окремих положень угоди, перелік форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), у разі настання яких дії окремих положень угоди зупиняються.

Стаття 14. Порядок підписання колективної угоди

1. Укладення колективної угоди здійснюється шляхом її підписання уповноваженими представниками сторін у визначений сторонами строк.

У разі якщо сторонами не визначено строк підписання колективної угоди, угода підписується протягом 10 робочих днів з дня завершення колективних переговорів.

2. Колективна угода набирає чинності з дня її підписання, якщо інше не зазначено в угоді.

3. У разі недосягнення згоди у спільному представницькому органі профспілкової сторони, спільному представницькому органі сторони роботодавців, які вели колективні переговори, колективна угода також вважається укладеною, якщо її підписали відповідно:

представники профспілок, їх організацій, об'єднань, які представляють інтереси більше половини представлених у переговорах працівників;

представники організацій роботодавців, їх об'єднань, у членів яких працює більше половини працівників роботодавців, представлених у переговорах.

Стаття 15. Приєднання до сторони колективної угоди

1. До відповідної сторони укладеної колективної угоди можуть приєднатися суб'єкти сторони соціального діалогу відповідного рівня, які утворені після підписання такої угоди і беруть зобов'язання щодо її виконання.

2. Відповідна сторона колективної угоди не може відмовити у приєднанні суб'єктам, зазначеним у частині першій цієї статті, які дотрималися порядку приєднання, встановленого цією угодою.

3. Суб'єкт, який приєднався до сторони колективної угоди, отримує всі права та обов'язки, визначені цією угодою. У разі потреби сторони вносять зміни до колективної угоди, зокрема щодо суб'єктного складу відповідної сторони.

14

4. Рішення про приєднання приймається стороною колективної угоди не пізніше 15 робочих днів з дня отримання письмового звернення про приєднання.

Рішення про приєднання суб'єкта до сторони угоди або відмову у приєднанні протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття надсилається цією стороною угоди суб'єкту, який звертався щодо приєднання. Копія такого рішення надсилається органу, що здійснив повідомну реєстрацію цієї угоди, до відома та оприлюднення.

5. Суб'єкт, який отримав рішення про приєднання до сторони угоди, протягом п'яти робочих днів з дня його отримання інформує про зазначене своїх членів.

Стаття 16. Поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди

1. Дія галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень може бути поширена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, на роботодавців незалежно від форми власності, які провадять свою діяльність у відповідній галузі/галузях (виді/видах економічної діяльності), крім тих, у яких кількість працівників не перевищує 10 осіб, у разі отримання відповідного спільного звернення від суб'єктів сторін цієї угоди та в разі, якщо угода:

укладена відповідно до цього Закону центральним органом (органами) виконавчої влади та репрезентативними суб'єктами сторін/сторони (у разі укладення угоди на двосторонній основі) або репрезентативними суб'єктами профспілкової сторони та сторони роботодавців;

зарєєстрована без зауважень щодо невідповідності законодавству центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин.

Дія галузевої (міжгалузевої) угоди чи окремих її положень на підприємствах, в установах, організаціях державної та комунальної форми власності може бути поширена тільки за згодою органів, до сфери управління яких вони належать.

До прийняття рішення про поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди чи окремих її положень центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, забезпечує оприлюднення проекту рішення для можливості подання обґрунтованих зауважень.

Галузева угода обмеженої дії не підлягає поширенню.

2. Порядок поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень затверджується Кабінетом Міністрів України.

15

3. Інформація про поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень оприлюднюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, та суб'єктами сторін цієї угоди на їх офіційних веб-сайтах.

Стаття 17. Строк дії колективної угоди

- Строк дії колективної угоди визначається її сторонами в цій угоді.
- Колективна угода діє до укладення нової, якщо інше не передбачено цією угодою або інше узгоджене рішення не прийнято сторонами.
- Зміна складу, структури, найменування суб'єкта сторони, від імені якого укладена колективна угода, не тягне за собою втрату чинності цією угодою. У разі реорганізації суб'єкта сторони колективної угоди його права та обов'язки переходять до правонаступника (правонаступників).
- У разі ліквідації суб'єкта сторони колективної угоди її умови продовжують діяти на всіх суб'єктах, інтереси яких ним представлені, протягом усього строку проведення ліквідації.

Стаття 18. Призупинення та зупинення дії окремих положень колективної угоди

1. Дія окремих положень колективної угоди може бути призупинена сторонами за взаємною згодою на визначений ними строк у випадках і порядку, передбачених угодою.

Про рішення щодо призупинення дії окремих положень колективної угоди сторони цієї угоди в тиждневий строк з дня його прийняття інформують суб'єктів, що перебувають у сфері їх дії, та орган, що здійснив повідомну реєстрацію цієї угоди.

2. У разі настання форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), перелік яких зазначено в колективній угоді, дія окремих положень цієї угоди може бути зупинена на час дії таких обставин.

Про рішення щодо зупинення/поновлення дії окремих положень колективної угоди внаслідок настання/припинення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) сторона цієї угоди, для якої настали такі обставини, у тиждневий строк з дня його прийняття повідомляє іншим сторонам/сторони та органу, що здійснив повідомну реєстрацію цієї угоди.

16

3. Рішення щодо призупинення, зупинення/поновлення дії окремих положень колективної угоди оприлюднюється в засобах масової інформації та/або на офіційних веб-сайтах суб'єктів сторін цієї угоди та органу, що здійснив її повідомну реєстрацію.

Стаття 19. Контроль за виконанням колективної угоди

1. Контроль за виконанням колективної угоди здійснюється безпосередньо сторонами, які її уклали, у порядку та строки, визначені цією угодою.

2. Під час здійснення контролю за виконанням колективної угоди сторони зобов'язані надавати на безоплатній основі одна одній інформацію та необхідні документи з питань, що є предметом колективної угоди, у порядку та строки, визначені цією угодою.

Сторона колективної угоди, яка надає інформацію, має право вимагати її нерозголошення відповідно до закону.

3. Сторони звітують про виконання колективної угоди в порядку, визначеному цією угодою, але не менше одного разу на рік.

Стаття 20. Обов'язок сторін щодо інформування роботодавців та працівників про укладення та виконання колективної угоди

1. Сторони колективної угоди забезпечують інформування працівників та роботодавців, для яких є обов'язковими положення цієї угоди, про її укладення, внесення до неї змін і доповнень, продовження, призупинення, зупинення/поновлення дії окремих її положень, а також розміщують текст цієї угоди, змін і доповнень до неї, інформацію про хід реалізації та прийняття рішень сторонами на офіційних веб-сайтах суб'єктів сторін.

2. Сторони колективної угоди спільно надають тлумачення положень колективної угоди, роз'яснення їх змісту, сфери дії та застосування.

Спірні питання, що виникають із тлумачення положень колективної угоди, вирішуються в порядку, встановленому його сторонами.

Розділ IV. КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ

Стаття 21. Зміст колективного договору

1. Зміст і структура колективного договору визначаються його сторонами в межах їх повноважень.

Колективним договором встановлюються умови праці та зайнятості, права та гарантії, зобов'язання і домовленості його сторін із питань, визначених сторонами, зокрема тих, що не врегульовані законодавством про працю. До колективного договору обов'язково включаються питання, що регулюються в колективному договорі відповідно до законодавства та колективної угоди, умови якої мають бути враховані сторонами договору (у разі її наявності).

2. Колективний договір може передбачати положення, зокрема щодо:

організації виробництва і праці та/або змін в їх організації, підвищення ефективності виробництва та забезпечення продуктивної зайнятості, запобігання масовому вивільненню;

професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників;

нормування та оплати праці, встановлення та зміни форм, систем і строків виплати заробітної плати, встановлення міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці, встановлення та зміни норм праці, систем оплати праці, розмірів заробітної плати та інших видів виплат (у тому числі доплат, надбавок, премій, гарантійних та компенсаційних виплат) з урахуванням норм законодавства про оплату праці;

режиму роботи, тривалості робочого часу і відпочинку;

умов праці, у тому числі розумного пристосування для працівників, які його потребують, зокрема осіб з інвалідністю;

безпеки, охорони і гігієни праці;

умов виробничого побуту;

страхування працівників;

17

медичного обслуговування, оздоровлення і відпочинку працівників, членів їх сімей;

гарантій діяльності профспілкових організацій;

гарантій та компенсацій працівникам, які беруть участь у колективних переговорах;

форм участі у визначенні напрямів соціально-економічної політики розвитку підприємства;

заходів щодо запобігання та протидії дискримінації у сфері праці;

запобігання та протидії мобінгу (цькуванню);

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

організації культурно-масової, фізкультурної роботи.

18

Колективний договір може передбачати додаткові соціальні, трудові та інші гарантії і пільги для працівників, пенсіонерів та інших категорій осіб, визначених сторонами, порівняно із законодавством і колективними угодами, положення яких є обов'язковими відповідно до сфери їх дії, зокрема щодо укладення договору недержавного пенсійного забезпечення.

У колективному договорі встановлюються строк дії договору, порядок приєднання до сторони працівників договору, здійснення контролю за виконанням його положень, захисту інформації відповідно до законодавства (у разі потреби), умови та порядок призупинення на певний строк дії окремих положень договору, перелік форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), у разі настання яких дія окремих положень договору зупиняється.

У колективному договорі зазначається колективна угода, у сфері дії якої перебувають сторони та умови якої враховані в цьому договорі (у разі її наявності).

Стаття 22. Порядок затвердження колективного договору

1. Підготовлений спільною робочою комісією за результатами колективних переговорів проект колективного договору вноситься сторонами на розгляд загальних зборів (конференції) працівників для обговорення та прийняття рішення щодо його підписання. Загальні збори (конференція) у разі потреби надають пропозиції до змісту проекту колективного договору.

Загальні збори (конференція) працівників уповноважують осіб від суб'єктів сторони працівників на підписання колективного договору.

Загальні збори працівників є правоможними в разі участі в них більше половини працівників підприємства, установи, організації (відокремленого підрозділу), роботодавця – фізичної особи, а конференція – у разі участі не менше двох третин делегованих осіб, якщо інше не встановлено законом.

Загальні збори (конференція) можуть бути проведені в онлайн форматі за допомогою технічних засобів зв'язку.

2. Рішення загальних зборів (конференції) приймаються закритим (таємним) або відкритим голосуванням більшістю голосів учасників.

3. У разі надання загальними зборами (конференцією) працівників рекомендацій щодо змісту проекту колективного договору сторони продовжують колективні переговори, строк яких визначається сторонами. Доопрацьований проект колективного договору повторно вноситься на розгляд загальних зборів (конференції) працівників для прийняття рішення щодо його підписання.

19

Стаття 23. Порядок підписання колективного договору

1. Укладення колективного договору здійснюється шляхом його підписання уповноваженими представниками сторін у визначений сторонами строк.

У разі якщо сторонами не визначено строк підписання колективного договору, договір підписується протягом п'яти робочих днів з дня прийняття відповідного рішення загальними зборами (конференцією) працівників.

2. Колективний договір набирає чинності з дня його підписання, якщо інше не зазначено в цьому договорі.

Стаття 24. Приєднання до сторони працівників колективного договору

1. До сторони працівників колективного договору можуть приєднатися профспілки чи організації профспілок, які мають статус первинних, що представляють інтереси працівників цього роботодавця та легалізовані (зареєстровані) після укладення цього договору.

Приєднання до сторони працівників колективного договору здійснюється в порядку, визначеному цим колективним договором, шляхом зміни суб'єктного складу сторони. У разі потреби сторони вносять зміни до колективного договору.

2. Якщо сторони не встановили у колективному договорі порядок приєднання до сторони працівників або якщо встановлений порядок не відповідає вимогам цього Закону, приєднання здійснюється у порядку, передбаченому частинною третьою цієї статті.

3. Профспілка чи організація профспілки, що має статус первинної та легалізована (зареєстрована) після укладення колективного договору, подає заяву про приєднання до сторони працівників органу, який підписав колективний договір від імені працівників, та надає інформацію про кількість членів профспілки, яких об'єднує ця профспілкова організація.

Орган, який підписав колективний договір від імені працівників, протягом 10 робочих днів проводить переговори та приймає рішення про приєднання профспілки чи організації профспілки, що має статус первинної, до сторони працівників або про відмову у приєднанні та повідомляє про це заявника.

Якщо орган, який підписав колективний договір від імені працівників, не надав відповіді у встановлений строк, рішення про приєднання до сторони працівників вважається прийнятим.

20

Відмова у приєднанні до сторони працівників може бути оскаржена до суду.

Про приєднання до сторони працівників профспілки чи організації профспілки, що має статус первинної, повідомляється роботодавцю.

Стаття 25. Строк дії колективного договору

1. Строк дії колективного договору визначається його сторонами в цьому договорі.

2. Колективний договір діє до укладення нового, якщо інше не передбачено цим договором або інше узгоджене рішення не прийнято його сторонами.

3. У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше одного року, якщо сторони не домовилися про інше.

4. Колективний договір діє протягом усього строку проведення ліквідації роботодавця.

Стаття 26. Призупинення та зупинення дії окремих положень колективного договору

1. Дія окремих положень колективного договору може бути призупинена рішенням, прийнятим його сторонами за взаємною згодою, на визначений ними строк у випадках і порядку, передбачених цим договором.

Про прийняте рішення сторони колективного договору в тижневий строк з дня його прийняття інформують працівників, на яких поширюються положення цього договору, та орган, що здійснив його повідомну реєстрацію.

2. У разі настання форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), перелік яких зазначено в колективному договорі, дія окремих його положень може бути зупинена на час дії таких обставин.

Про рішення щодо зупинення/поновлення дії окремих положень колективного договору внаслідок настання/припинення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) сторона договору, для якої настали такі обставини, у тижневий строк з дня його прийняття повідомляє іншій стороні, працівникам, на яких поширюються положення цього договору, та органу, що здійснив повідомну реєстрацію цього договору.

21

Стаття 27. Контроль за виконанням колективного договору

1. Контроль за виконанням колективного договору здійснюється безпосередньо його сторонами в порядку, визначеному цим договором.

2. Сторони колективного договору звітують про його виконання в порядку та строки, визначені цим договором, але не менше одного разу на рік.

3. Під час здійснення контролю за виконанням колективного договору його сторони зобов'язані на безоплатній основі надавати одна одній необхідну інформацію, у тому числі підтвердні документи, що є предметом колективного договору, у порядку, визначеному цим договором.

Сторона колективного договору, яка надає інформацію, має право вимагати її нерозголошення відповідно до закону.

Стаття 28. Ознайомлення працівників із текстом колективного договору

1. Роботодавець зобов'язаний ознайомити працівника із текстом колективного договору до початку роботи за укладеним трудовим договором, а також у тижневий строк після укладення колективного договору, внесення до нього змін і доповнень.

2. Суб'єкти сторін колективного договору зобов'язані забезпечити постійний і безперешкодний доступ до колективного договору та в порядку, визначеному цим договором, можливість його копіювання. Порядок ознайомлення із текстом колективного договору, змінами і доповненнями до нього визначається цим договором.

Суб'єкти сторін колективного договору надають копію цього договору на запити органів, які розглядають трудові спори, та в інших випадках, передбачених законом.

3. Суб'єкти сторін колективного договору надають тлумачення положень договору, роз'яснення їх змісту, сфери дії та застосування.

Спірні питання, що виникають із тлумачення положень колективного договору, вирішуються в порядку, встановленому його сторонами.

22

Розділ V. ПОВІДОМНА РЕЄСТРАЦІЯ КОЛЕКТИВНИХ УГОД, ДОГОВОРІВ, СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ПРО УКЛАДЕНІ КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРІ, ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО КОЛЕКТИВНИХ УГОД, ДОГОВОРІВ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН КОЛЕКТИВНИХ УГОД, ДОГОВОРІВ, ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Стаття 29. Повідомна реєстрація колективних угод, договорів

1. Генеральна угода повідомної реєстрації не підлягає.

Галузеві (міжгалузеві), територіальні (обласні та республіканські) угоди підлягають повідомній реєстрації центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, а територіальні угоди іншого рівня, у тому числі в окремій галузі, колективні договори – місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Повідомна реєстрація колективних угод, договорів, змін і доповнень до них проводиться на безоплатній основі. Відмова в повідомній реєстрації колективних угод, договорів, змін і доповнень до них не допускається.

3. Інформація про повідомну реєстрацію колективної угоди (змін і доповнень до неї) разом з її текстом оприлюднюється на своїх офіційних веб-сайтах органом, що здійснив повідомну реєстрацію, та суб'єктами сторін цієї угоди.

Інформація про повідомну реєстрацію колективного договору (змін і доповнень до нього) надається працівникам суб'єктами його сторін.

Стаття 30. Статистичні дані про укладені колективні договори

1. Інформація про укладені колективні договори надається до органів державної статистики в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 31. Внесення змін і доповнень до колективних угод, договорів

1. Зміни і доповнення до колективних угод, договорів вносяться за згодою їх сторін у порядку, визначеному цим Законом для укладення колективних угод, договорів.

Стаття 32. Відповідальність за порушення вимог законодавства про колективні угоди, договори і порядок вирішення спорів

1. За ухилення від участі в колективних переговорах, порушення чи невиконання колективних угод, договорів, ненадання інформації для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних угод, договорів, ненадання особами, які представляють роботодавця, інформації працівнику про укладення колективного договору, внесення до нього змін і доповнень винні особи притягаються до адміністративної відповідальності.

2. Трудові спори, що виникають між сторонами під час проведення колективних переговорів, укладення чи внесення змін і доповнень до колективних угод, договорів, виконання колективних угод, договорів або їх окремих положень, вирішуються в порядку, встановленому їх сторонами, а в разі недосягнення згоди – у порядку, передбаченому законодавством про вирішення колективних трудових спорів (конфліктів), або в судовому порядку.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану, крім пункту 5 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

Закон України "Про колективні договори і угоди" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 36, ст. 361 із наступними змінами);

Постанову Верховної Ради України "Про порядок введення в дію Закону України "Про колективні договори і угоди" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 36, ст. 362).

3. Установити, що порядок поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень, передбачений статтею 16 цього Закону, застосовується до угод, укладених після набрання чинності цим Законом.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

текст статті 10 викласти в такій редакції:

"Колективний договір укладається на основі законодавства, прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин між роботодавцем і працівниками, їх представниками.

24

Порядок ведення колективних переговорів, розробки, укладення, внесення змін і доповнень до колективного договору, повідомна реєстрація колективних договорів, відповідальність за порушення законодавства про колективні договори регулюються Законом України "Про колективні угоди та договори";

статті 11–20 виключити;

у статті 98 слова "генеральної, галузевих, регіональних угод" замінити словами "колективних угод";

у статті 108 слова "генеральною, галузевою (регіональною) угодами" замінити словами "колективними угодами";

у частині третій статті 246 слова і цифри "частинною другою статті 12 цього Кодексу" замінити словами "Законом України "Про колективні угоди та договори";

статті 249 і 250 викласти в такій редакції:

"Стаття 249. Обов'язок роботодавця щодо створення умов для діяльності профспілок

Роботодавець зобов'язаний сприяти створенню належних умов для діяльності первинних профспілкових організацій, що діють на підприємстві, в установі, організації. Роботодавець надає первинній профспілковій організації необхідні приміщення, інші матеріальні і технічні засоби в порядку та на умовах, передбачених колективним договором.

Якщо у роботодавця діє декілька первинних профспілкових організацій, якими утворено спільний представницький орган для ведення колективних переговорів з укладення колективного договору, приміщення, інші матеріальні і технічні засоби надаються лише для їх спільного використання.

У разі відсутності на підприємстві, в установі, організації колективного договору або неутворення спільного представницького органу профспілок забезпечення первинних профспілкових організацій приміщеннями та іншими матеріальними і технічними засобами здійснюється шляхом їх надання для спільного використання первинними профспілковими організаціями в порядку та на умовах, визначених укладеними між первинними профспілковими організаціями та роботодавцем окремими письмовими угодами.

За наявності письмових заяв працівників, які є членами професійної спілки, роботодавець щомісяця безоплатно утримує із заробітної плати та переказує на рахунок легалізованої (зареєстрованої) у встановленому законодавством порядку професійної спілки, членом якої є працівник, членські профспілкові внески працівників відповідно до укладеного колективного договору чи окремої угоди в строки, визначені цим договором

25

чи угодою. Роботодавець не має права затримувати перерахування зазначених коштів.

Спори, пов'язані з невиконанням роботодавцем цих обов'язків, розглядаються в судовому порядку.

Для реалізації окремих заходів, передбачених колективними договорами та угодами, первинним профспілковим організаціям можуть передаватися в користування інші будинки, приміщення, споруди на договірних засадах.

Стаття 250. Відрахування коштів підприємствами, установами, організаціями первинним профспілковим організаціям

Роботодавці зобов'язані відраховувати кошти первинним профспілковим організаціям на реалізацію заходів, передбачених колективними договорами та угодами (у тому числі на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу, якщо ними члени передбачено), у розмірах, передбачених колективними договорами та угодами, але не менше ніж 0,3 відсотка фонду оплати праці, із віднесенням цих сум на витрати, а в бюджетній сфері – за рахунок виділення додаткових бюджетних асигнувань.

У разі існування на підприємстві, в установі, організації декількох первинних профспілкових організацій кошти відраховуються пропорційно до кількості їх членів із числа працівників, які перебувають у трудових відносинах із цим роботодавцем, якщо інше не передбачено колективним договором;

2) у частині першій статті 54 Кодексу торговельного мореплавства України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 47–52, ст. 349) слова "генеральними та галузевими тарифними угодами, колективними і трудовими договорами (контрактами)" замінити словами "колективними угодами, колективними договорами і трудовими договорами (контрактами)";

3) в абзаци одинадцятому частини шостої статті 50 Кодексу України з процедур банкрутства (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 19, ст. 74) слово "(власника)" замінити словом "роботодавця";

4) у Законі України "Про оплату праці" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 17, ст. 121 із наступними змінами):

абзаци третій і четвертий частини першої статті 5 замінити абзацом такого змісту:

"колективних угод".

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – сьомий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим;

у статті 7 слова "Закону України "Про колективні договори і угоди", Закону України "Про підприємства в Україні" замінити словами "Закону України "Про колективні угоди та договори";

статтю 14 викласти в такій редакції:

"Стаття 14. Система договірної регулювання оплати праці

Договірне регулювання оплати праці працівників підприємств здійснюється на основі системи колективних угод та договорів, що укладаються відповідно до закону.

Умови колективного договору, що допускають оплату праці нижче від умов, визначених колективними угодами, але не нижче від державних норм і гарантій в оплаті праці, можуть застосовуватися лише тимчасово на період подолання фінансових труднощів підприємства терміном не більш як шість місяців";

у частині першій статті 15 слова "генеральною, галузевими (міжгалузевими) і територіальними" замінити словом "колективними";

у статті 18 слова "генеральною, галузевую (міжгалузевую) і територіальную" замінити словом "колективними";

5) у частині третій статті 14 Закону України "Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 50, ст. 302; із змінами, внесеними Законом України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX) слова "галузевими та регіональними угодами з профспілками, колективними угодами" замінити словами "колективними угодами, колективним договором";

6) у статті 15 Закону України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 34, ст. 227):

після частини сьомої доповнити новою частиною такого змісту:

"Оцінка відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок та роботодавців здійснюється на підставі офіційних статистичних даних, інформації та/або документів, наданих профспілками, їх організаціями та об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями, даних органів державної статистики, інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування".

У зв'язку з цим частину восьму – десятю вважати відповідно частинами дев'ятою – одинадцятю;

доповнити частину дванадцятю такого змісту:

"На запит Національної служби посередництва і примирення Пенсійним фондом України з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування надається інформація про чисельність працівників, які працюють на підприємствах – членах організацій роботодавців та їх об'єднань, чисельність осіб, які є членами профспілок";

7) пункт 5 статті 24 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20–21, ст. 190) викласти в такій редакції:

"5) бере участь у веденні колективних переговорів та укладенні територіальних угод відповідного рівня, здійсненні контролю за їх виконанням, вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів)";

8) у Законі України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 45, ст. 397; 2002 р., № 11, ст. 79):

статтю 30 викласти в такій редакції:

"Стаття 30. Повноваження профспілок, їх об'єднань з питань щодо охорони здоров'я громадян, фізичної культури, спорту, туризму, створення зелених робочих місць

Профспілки, їх об'єднання організують і здійснюють громадський контроль за реалізацією прав членів профспілки у сфері охорони здоров'я, медико-соціальної допомоги. Профспілки, їх об'єднання беруть участь у діяльності експертних, консультативних і наглядових рад при органах та закладах охорони здоров'я, а також можуть брати участь у розвитку масової фізичної культури, спорту, туризму, створенні та підтримці спортивних товариств і туристичних організацій.

Профспілки, їх об'єднання у межах своїх повноважень із представництва інтересів найманих працівників беруть участь у розробці та запровадженні у процеси модернізації виробництва принципів сталого розвитку, реалізації програм створення зелених робочих місць, організацій заходів із забезпечення справедливої переходу до економіки без негативного впливу на навколишнє природне середовище";

частину другу статті 37 викласти в такій редакції:

"У разі існування на підприємстві, в установі або організації кількох первинних профспілкових організацій представництво за колективним договором інтересів працівників підприємства, установи або організації здійснюється спільним представницьким органом, який утворюється цими первинними профспілковими організаціями за ініціативою будь-якої з них без участі роботодавця та/або його представників. Під час підготовки до колективних переговорів щодо укладення колективного договору кожна профспілкова організація має визначитися щодо своїх конкретних зобов'язань за цим договором і відповідальності за їх невиконання. Спільний представницький орган утворюється на засадах пропорційного представництва з урахуванням норм закону. Первинна профспілкова організація, що відмовилася від участі у спільному представницькому органі, позбавляється права представляти інтереси працівників під час підписання колективного договору";

статті 42–44 викласти в такій редакції:

"Стаття 42. Обов'язок роботодавця щодо створення умов для діяльності профспілок

Роботодавець зобов'язаний сприяти створенню належних умов для діяльності первинних профспілкових організацій, що діють на підприємстві, в установі, організації. Роботодавець надає первинній профспілковій організації необхідні приміщення, інші матеріальні і технічні засоби у порядку та на умовах, передбачених колективним договором.

Якщо у роботодавця діє декілька первинних профспілкових організацій, якими утворено спільний представницький орган для ведення переговорів з укладення колективного договору, приміщення, інші матеріальні і технічні засоби надаються лише для їх спільного використання.

У разі відсутності на підприємстві, в установі, організації колективного договору або неутворення спільного представницького органу профспілок забезпечення первинних профспілкових організацій приміщеннями та іншими матеріальними і технічними засобами здійснюється шляхом їх надання для спільного використання первинними профспілковими організаціями в порядку та на умовах, визначених укладеними між первинними профспілковими організаціями та роботодавцем окремими письмовими угодами.

За наявності письмових заяв працівників, які є членами профспілки, роботодавець щомісяця безоплатно утримує із заробітної плати та переоховує на рахунок легалізованої (заресстрованої) у встановленому законодавством порядку профспілки, членом якої є працівник, членські профспілки вносить працівників відповідно до укладеного колективного договору чи окремої угоди в терміни, визначені цим договором. Роботодавець не має права затримувати перерахування зазначених коштів.

Спори, пов'язані з невиконанням роботодавцем цих обов'язків, розглядаються в судовому порядку.

Для реалізації окремих заходів, передбачених колективними договорами та угодами, первинним профспілковим організаціям можуть передаватися в користування інші будинки, приміщення, споруди на договірних засадах.

Стаття 43. Надання профспілковим організаціям підприємств, установ або організацій будинків, приміщень, споруд для реалізації заходів, передбачених колективними договорами і угодами

Для реалізації заходів, передбачених колективними договорами, у тому числі для ведення культурно-освітньої, оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи серед працівників підприємства, установи, організації та

членів їх сімей, профспілковим організаціям можуть передаватися на договірних засадах у користування відповідні будинки, приміщення, споруди.

Стаття 44. Відрахування коштів підприємствами, установами, організаціями первинним профспілковим організаціям

Роботодавці зобов'язані відраховувати кошти первинним профспілковим організаціям на реалізацію заходів, передбачених колективними угодами та договорами (у тому числі на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу, якщо таке передбачено цими угодами, договорами).

Розмір відрахувань коштів та напрями їх використання визначаються колективними договорами та угодами.

У разі існування на підприємстві, в установі, організації декількох первинних профспілкових організацій кошти відраховуються пропорційно до кількості їх членів із числа працівників, які перебувають у трудових відносинах із цим роботодавцем, якщо інше не передбачено колективним договором";

9) у Законі України "Про соціальний діалог в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 28, ст. 255):

у частині першій статті 2 слова "Про організації роботодавців", "Про колективні договори і угоди" замінити словами "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності", "Про колективні угоди та договори", а слова "трудового законодавства" – словами "законодавства про працю";

частини другу і третю статті 4 викласти в такій редакції:

"2. До сторін соціального діалогу належать:

на національному рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є об'єднання професійних спілок, які мають статус всеукраїнських; сторона роботодавців, суб'єктами якої є об'єднання організацій роботодавців, які мають статус всеукраїнських; сторона органів виконавчої влади, суб'єктом якої є Кабінет Міністрів України;

на галузевому рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є всеукраїнські профспілки та їх об'єднання, що діють у межах певного виду або кількох видів економічної діяльності; сторона роботодавців, суб'єктами якої є всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, що діють у межах певного виду або кількох видів економічної діяльності; сторона органів виконавчої влади, суб'єктами якої є відповідні центральні органи виконавчої влади;

на територіальному рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є профспілки, організації профспілок відповідного рівня та їх об'єднання, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці,

територіальної громади; сторона роботодавців, суб'єктами якої є організації роботодавців та їх об'єднання, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади; сторона органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктами якої є місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх структурні підрозділи в межах повноважень, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади;

на локальному рівні – сторона працівників, суб'єктами якої є первинні профспілкові організації, які діють на підприємстві, в установі, організації, відокремлених підрозділах юридичної особи, об'єднують працівників фізичної особи, яка використовує найману працю, та представляють інтереси працівників цього роботодавця, а в разі їх відсутності – вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів їх представники (представник); сторона роботодавця, суб'єктами якої є роботодавець та/або уповноважені представники роботодавця, зокрема відокремлені підрозділи юридичної особи.

Вільно обрані представники (представник) працівників визначаються загальними зборами (конференцією) працівників.

3. Для участі в колективних переговорах з укладання колективних договорів і угод, тристоронніх або двосторонніх органах та в міжнародних заходах склад суб'єктів профспілкової сторони та сторони роботодавців визначається за критеріями репрезентативності. Особливості суб'єктного складу сторін колективних переговорів для укладання окремих видів угод визначаються законом";

у статті 6:

в абзаці першому частини другої слова "організації роботодавців та їх об'єднання" замінити словами "об'єднання організацій роботодавців";

частину третю доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"Репрезентативними для участі в колективних переговорах з укладання територіальних угод, для делегування представників до органів соціального діалогу на рівні територіальної громади є суб'єкти профспілкової сторони та сторони роботодавців, які діють в є репрезентативними на рівні адміністративно-територіальних одиниць, розташованих на території цієї територіальної громади, а в разі відсутності таких суб'єктів – суб'єкти профспілкової сторони та сторони роботодавців, які діють та є репрезентативними на рівні відповідної області";

у статті 7:

у частині другій:

у першому реченні абзацу першого слова "сторони профспілок" замінити словами "профспілкової сторони";

доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"У разі отримання Національною службою посередництва і примирення та її відділеннями об'єднаної інформації про організаційні або інші зміни у репрезентативних профспілках, їх організаціях та об'єднаннях, репрезентативних організаціях роботодавців та їх об'єднаннях, наданої іншим суб'єктом цієї сторони, результатом якої може бути втрата їх відповідності критеріям репрезентативності, орган, що здійснює підтвердження репрезентативності, проводить процедуру її проміжного підтвердження. Проміжне підтвердження репрезентативності може проводитися один раз протягом дії свідчення про підтвердження репрезентативності, але не раніше ніж через один рік після його отримання і не пізніше ніж за один рік до закінчення терміну його дії. Результатом проведення процедури проміжного підтвердження репрезентативності може бути скасування свідчення про підтвердження репрезентативності або продовження його дії на п'ять років з дати проведення перевірки.

Про результати проведеної процедури проміжного підтвердження репрезентативності Національна служба посередництва і примирення інформує Національну тристоронню соціально-економічну раду для прийняття рішення щодо подальшого членства представників відповідної профспілки, її організації та об'єднань, організації роботодавців та об'єднання організації роботодавців у Національній раді";

після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

"4. Оцінка відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів профспілкової сторони та сторони роботодавців здійснюється на підставі офіційних статистичних даних, інформації та/або документів, наданих профспілками, їх організаціями та об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями, даних органів державної статистики, інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування".

У зв'язку з цим частину четверту вважати частиною п'ятою;

у статті 8:

частину третю доповнити абзацом третім такого змісту:

"До участі в консультаціях на відповідному рівні можуть залучатися громадські об'єднання, мета (цілі) та напрями статутної діяльності яких відповідають предмету консультації";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Колективні переговори проводяться з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин між роботодавцями і працівниками, їх представниками шляхом укладення колективних угод і договорів. Порядок проведення колективних переговорів визначається законом";

у статті 9:

у частині четвертій слова "адміністративно-територіальної одиниці" замінити словами "адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Профспілкова сторона та сторона роботодавців, суб'єкти яких підтвердили свою репрезентативність, самостійно визначають порядок обрання (делегування) представників профспілок та їх об'єднань і організацій роботодавців та їх об'єднань до органів соціального діалогу на зібранні повноважних представників організацій та їх об'єднань, що мають право участі в соціальному діалозі на відповідному рівні, якщо законом чи рішенням сторін відповідного рівня не встановлено інше";

частину другу статті 10 виключити;

статтю 11 викласти в такій редакції:

"Стаття 11. Порядок створення та склад Національної тристоронньої соціально-економічної ради

1. Національна тристороння соціально-економічна рада (далі – Національна рада) – постійно діючий орган, що утворюється Президентом України для ведення соціального діалогу.

2. Національна рада складається з рівної кількості повноважних представників сторін соціального діалогу національного рівня і об'єднує 30 членів, які здійснюють свої повноваження на громадських засадах:

10 членів профспілкової сторони, які делегуються репрезентативними об'єднаннями профспілок, які мають статус всеукраїнських;

10 членів сторони роботодавців, які делегуються репрезентативними об'єднаннями організацій роботодавців, які мають статус всеукраїнських;

10 членів сторони органів виконавчої влади, які призначаються Кабінетом Міністрів України.

Делегування членів профспілкової сторони і сторони роботодавців здійснюється відповідно до частини п'ятої статті 9 цього Закону. Одна і та сама особа не може бути делегована два терміни підряд.

3. Кожна сторона Національної ради із свого складу визначає співголова та його заступників.

4. Строк повноважень члена Національної ради становить шість років з моменту прийняття стороною соціального діалогу рішення про призначення (делегування) свого повноважного представника до Національної ради. Питання позбавлення члена Національної ради повноважень у зв'язку з

неналежним виконанням ним своїх обов'язків належить до компетенції кожної із сторін.

Повноваження члена Національної ради припиняються до закінчення строку, визначеного абзацом першим цієї частини, у разі:

скасування свідчення про підтвердження репрезентативності або невідповідності у встановлені законом терміни та порядку репрезентативності об'єднання профспілок або об'єднання організацій роботодавців, яке його делегувало;

прийняття відповідного рішення Кабінетом Міністрів України";

частини першу і другу статті 12 викласти в такій редакції:

"1. До основних завдань Національної ради належать:

1) підготовка та надання узгоджених рекомендацій і пропозицій Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України з питань формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин;

2) проведення консультацій з метою сприяння застосуванню міжнародних трудових норм та національними заходами, що стосуються діяльності Міжнародної організації праці.

2. Національна рада відповідно до покладених на неї завдань:

1) виконує дорадчі, консультативні та узгоджувальні функції шляхом вироблення спільної позиції та надання рекомендацій і пропозицій сторін соціального діалогу щодо: формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин; ратифікації та денонсації Україною конвенцій Міжнародної організації праці, міждержавних угод та нормативних актів Європейського Союзу з питань, що стосуються прав працівників і роботодавців, інших питань, які сторони вважають значущими для забезпечення конституційних прав і гарантій громадян, суспільної злагоди, соціально-економічного розвитку держави;

2) забезпечує підготовку проектів доповідей про застосування Україною ратифікованих конвенцій Міжнародної організації праці, додержання відповідності законодавства іншим конвенціям Міжнародної організації праці та вносить на розгляд центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та зайнятості населення;

3) сприяє розвитку соціального діалогу, ефективній діяльності суб'єктів господарювання, професійних спілок, організацій роботодавців та їх взаємодії з іншими інститутами громадянського суспільства";

10) у Законі України "Про зайнятість населення" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243; із змінами, внесеними законами України від 21 вересня 2022 року № 2622–IX і 2623–IX):

частину другу статті 42 доповнити абзацом третім такого змісту:

"Резидент Дія Сіті може отримувати роботи (послуги), які виконуються (надаються) іноземцями та особами без громадянства за гіг-контрактами, без отримання дозволу. Резидент Дія Сіті може добровільно отримати дозвіл на гіг-спеціаліста у порядку, визначеному цим Законом. У разі добровільного звернення щодо отримання дозволу на гіг-спеціаліста резидент Дія Сіті має права та обов'язки роботодавця, передбачені цим розділом";

у статті 50:

у частині першій слова "угодами, укладеними на загальнодержавному, галузевому та регіональному рівнях" замінити словами "колективними угодами";

у пункті 3 частини третьої слова "колективними договорами та угодами, укладеними на національному, галузевому та регіональному рівнях" замінити словами "колективними угодами та договорами";

у частині першій статті 51 слова "колективними договорами та угодами, укладеними на національному, галузевому та регіональному рівнях" замінити словами "колективними угодами та договорами";

11) частину восьму статті 26 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 12, ст. 68) викласти в такій редакції:

"8. Укладення колективного договору на приватизованому підприємстві між стороною роботодавця і стороною працівників, а також працевлаштування вивільнених працівників здійснюється відповідно до законодавства".

5. На період дії воєнного стану, у разі неможливості здійснення оцінки відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок та організацій роботодавців відповідно до Закону України "Про соціальний діалог в Україні" і зв'язку з відсутністю необхідних статистичних даних, інформації, неможливості її отримання у встановлені терміни, Національна служба посередництва і примирення може прийняти рішення про продовження строку дії свідчення про підтвердження репрезентативності до припинення чи скасування воєнного стану та протягом шести місяців після припинення чи скасування воєнного стану. Порядок продовження строку дії свідчення про підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок та організацій роботодавців затверджується Національною службою посередництва і примирення.

Рішення про продовження строку дії свідоцтва про підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок та організацій роботодавців переглядається у разі отримання у період дії воєнного стану Національною службою посередництва і примирення та її відділеннями необхідних статистичних даних, інформації та/або документів, у тому числі щодо чисельності працівників, які працюють на підприємствах – членах організації роботодавців та їх об'єднань, чисельності членів профспілок. За результатами опрацювання отриманої інформації та/або документів рішення про продовження строку дії свідоцтва про підтвердження репрезентативності може бути скасовано.

Суб'єкти сторони профспілок та сторони роботодавців протягом року після припинення чи скасування воєнного стану зобов'язані пройти процедуру підтвердження репрезентативності у встановленому законодавством порядку.

6. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону.

7. Кабінету Міністрів України через рік з дня набрання чинності цим Законом поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України
м. Київ
23 лютого 2023 року
№ 2937-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України

Верховна Рада України постановляє:

1. Розділ XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 44–48, ст. 552) доповнити пунктом 9²⁵ такого змісту:

9²⁵. Установити, що тимчасово, до 31 грудня 2025 року включно, митною вартістю товарів, які вивозяться за межі митної території України з помешкань у митний режим експорту та на які законом встановлено вивіз мито, що нараховується за адвалорними ставками (крім товарів, щодо яких Кабінетом Міністрів України відповідно до статті 19¹ Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" запроваджено режим експортного забезпечення), є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі, але не нижче середньоарифметичного значення котирувань цін на відповідні товари на міжнародних товарних біржах.

У разі якщо товари, зазначені в абзаці першому цього пункту, не є об'єктами торгівлі на міжнародних товарних біржах, митною вартістю таких товарів є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі, але не нижче за ціну товару, визначену з урахуванням середньоарифметичного значення котирувань цін на міжнародних товарних біржах на компоненти таких товарів або цін на внутрішньому ринку України (у разі відсутності цін на компоненти таких товарів на міжнародних товарних біржах) у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Середньоарифметичне значення котирувань цін на міжнародних товарних біржах на товари та/або їх компоненти, зазначені в абзаці першому та другому цього пункту, що склалися за попередній календарний місяць,

обчислюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, у доларах США та до 10 числа кожного календарного місяця розміщується на його офіційному веб-сайті, а також надсилається центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику.

При цьому до розміщення на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, оновленого середньоарифметичного значення котирувань цін на відповідні товари та/або їх компоненти на міжнародних товарних біржах застосовується попередньо розміщене середньоарифметичне значення котирувань цін на відповідні товари та/або їх компоненти.

Для цілей цього пункту перелік міжнародних товарних бірж затверджується Кабінетом Міністрів України.

У разі невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених цим пунктом, митний орган приймає рішення про відмову у митному оформленні відповідних товарів".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з першого числа другого місяця, наступного за місяцем набрання ним чинності.

2. Статтю 2 Закону України "Про ставки вивізних (експортних) мита на брухт легированих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 9, ст. 73) виключити.

Президент України
м. Київ
24 лютого 2023 року
№ 2957-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України з процедур банкрутства (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 19, ст. 74):

1) у статті 1:

у частині першій:

в абзаці третьому слово "неспроможність" замінити словом "нездатність" та доповнити словами "або процедури погашення боргів боржника";

в абзаці п'ятому слова "грошове зобов'язання" замінити словами "грошове зобов'язання (борг)", а слова "про банкрутство" – словами "про банкрутство (неплатоспроможність)";

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції:

"погашені вимоги кредиторів – задоволені вимоги кредиторів, а також зобов'язання, припинені відповідно до цього Кодексу";

в абзаці шістнадцятому слово "банкрута" замінити словом "боржника"; абзаці двадцять перший, двадцять другий і двадцять четвертий викласти в такій редакції:

"автоматизована система "Банкрутство та неплатоспроможність" – сукупність програмно-технічних і телекомунікаційних засобів, що забезпечують збирання, зберігання, облік, пошук, узагальнення, надання відомостей про хід провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) та фінансово-економічні показники боржника, формування Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження

у справі про банкрутство (неплатоспроможність), Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, функціонування електронного кабінету арбітражного керуючого та захист від несанкціонованого доступу. Право доступу до інформації про боржника, що міститься у закритій частині Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), мають конкурсні кредитори, забезпечені кредитори, інвестори, а також поточні кредитори (з моменту прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом) у порядку, визначеному державним органом з питань банкрутства;

сторони у справі про банкрутство (неплатоспроможність) – конкурсні кредитори (голова комітету кредиторів), забезпечені кредитори, боржник (банкрут)";

"учасники у справі про банкрутство (неплатоспроможність) – сторони, арбітражний керуючий, державний орган з питань банкрутства, інші учасники справи про банкрутство, щодо прав або обов'язків яких існує спір, а також у випадках, передбачених цим Кодексом, Фонд державного майна України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника";

частину третю викласти в такій редакції:

"Терміни "реальний конфлікт інтересів" та "потенційний конфлікт інтересів" вживаються у цьому Кодексі у значеннях, наведених у Законі України "Про запобігання корупції";

частину четверту в редакції Закону України від 19 червня 2020 року № 738-IX вважати частиною п'ятою;

2) у статті 2:

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Застосування положень Господарського процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України здійснюється з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом";

частину шосту після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

3) абзаці п'ятий і шостий частини першої статті 3 замінити одним абзацом такого змісту:

"формує та веде Єдиний реєстр арбітражних керуючих України, Єдиний реєстр боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), що є складовими частинами автоматизованої системи "Банкрутство та неплатоспроможність", і встановлює порядок подання відомостей (інформації), необхідних для ведення зазначених реєстрів".

У зв'язку з цим абзаці сьомий – чотирнадцятий вважати відповідно абзацами шостим – тринадцятим;

4) в абзаці десятому частини шостої статті 5 слова "без розгляду" виключити;

5) статтю 6 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Під час здійснення судових процедур щодо боржника з метою зменшення строків провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) господарський суд керується принципом процесуальної економії";

6) у статті 7:

у частині другій:

абзац перший після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

після абзацу третього доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"Заяви (позовні заяви) учасників провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) або інших осіб у спорах, сторонами в яких є боржник, розглядаються в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність) за правилами спрощеного позовного провадження.

Позивач має право в позовній заяві заявити мотивоване клопотання про розгляд справи за правилами загального позовного провадження. Якщо суд за результатами розгляду клопотання позивача дійде висновку про розгляд справи в порядку загального позовного провадження, він зазначає про це в ухвалі про відкриття провадження у справі".

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом шостим;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Матеріали справи, в якій стороною є боржник, щодо спорів, зазначених у частині другій цієї статті, провадження в якій відкрито до або після відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), за ініціативою учасника справи або суду невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів, надсилаються до господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство (неплатоспроможність), який розглядає спір по суті в межах цієї справи";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У разі якщо господарський суд, розглядаючи в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність) спір про стягнення з боржника грошових коштів, встановить, що позивачем у такому спорі подано у справі про банкрутство (неплатоспроможність) боржника заяву з грошовими вимогами до боржника, господарський суд залишає такий позов без розгляду";

7) у статті 8:

назву доповнити словом "(неплатоспроможність)";

у частині першій:

після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)", а після слів "юридичної особи" – словами "місцем проживання";

доповнити реченням такого змісту: "Зміна боржником зареєстрованого місцезнаходження або місця проживання після подання кредитором або боржником заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) не впливає на зміну територіальної підсудності господарського суду";

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Право на звернення до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність має боржник";

частину третю після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

8) у статті 9:

назву доповнити словом "(неплатоспроможність)";

частину першу після слова "банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)", а після слів "ліквідаційної процедури" – словами "або процедури погашення боргів боржника";

частину другу після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. У касаційному порядку не підлягають оскарженню постанови апеляційного господарського суду, прийняті за результатами перегляду судових рішень, крім: ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), ухвали попереднього засідання, ухвали за результатами розгляду грошових вимог кредиторів, поданих після закінчення строку, встановленого для їх подання, ухвали про закриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а також постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника та рішення, прийнятих за результатами розгляду заяв, поданих у межах провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність)";

частину четверту після слів "ліквідаційної процедури" доповнити словами "або процедури погашення боргів боржника", а після слів "про банкрутство" – словом "(неплатоспроможність)";

у частині п'ятій:

абзац перший після слова "банкрутства" доповнити словом "(неплатоспроможність)", а після слів "про банкрутство" – словом "(неплатоспроможність)";

доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"До апеляційного або касаційного суду направляються матеріали справи у витребуваній ухвалою апеляційного чи касаційного суду частині. Суд, який розглядає апеляційну чи касаційну скаргу, може витребувати справу про банкрутство (неплатоспроможність) у повному обсязі за власною ініціативою. Належним чином засвідчені копії справи або частини справи залишаються в господарському суді для подальшого здійснення провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність)";

Матеріали справи про банкрутство (неплатоспроможність), які стосуються заяви (позову), поданої (поданого) в порядку, визначеному статтею 7 цього Кодексу, направляються господарським судом до апеляційного чи касаційного суду в повному обсязі. Належним чином засвідчені копії справи залишаються в господарському суді для подальшого здійснення провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність)";

9) пункт 4 частини другої статті 11 викласти в такій редакції:

"4) якій заборонено обіймати керівні посади або яка вважається такою, що піддана адміністративному стягненню у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або діяльністю, що прірівнюється до такої діяльності";

10) у статті 12:

у частині першій:

у пункті 1 слова "господарського суду та суду загальної юрисдикції" замінити словом "суду";

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹) проводити збори і засідання комітету кредиторів у разі їх бездіяльності або за їхнім дорученням";

у частині другій:

абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

"5) подавати відомості (інформацію) про фінансовий стан боржників, стосовно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), та про хід провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) до Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), до закритої частини якого забезпечується доступ конкурсних і забезпечених кредиторів, інвесторів, а також поточних кредиторів (з моменту прийняття

господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника), та забезпечувати оновлення такої інформації в порядку та строки, визначені державним органом з питань банкрутства. До інформації про фінансовий стан боржника та хід провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) належить інформація про";

пункт 8 виключити;

пункт 9 після слів "можливості виникнення" доповнити словами "реального чи потенційного";

у пункті 10 слова "органів Національної поліції чи прокуратури" замінити словами "правоохоронних органів, органів, спеціально уповноважених у сфері протидії корупції, та Служби безпеки України";

частину п'яту після слова "виникнення" доповнити словами "реального чи потенційного", а після слів "про банкрутство" – словом "(неплатоспроможність)";

доповнити частинами дев'ятою і десятою такого змісту:

"9. Арбітражний керуючий зобов'язаний не пізніше ніж за 10 днів повідомляти орган, уповноважений управляти державним майном, про час, місце та порядок денний зборів кредиторів і засідання комітету кредиторів державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі.

10. Керуючий санацією чотверталу звітує перед органом, уповноваженим управляти державним майном боржника, про виконання плану санації державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі.

Звіт керуючого санацією державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, розглянутий комітетом кредиторів, і протокол засідання комітету кредиторів не пізніше п'яти днів з дня проведення засідання арбітражний керуючий надсилає до органу, уповноваженого управляти державним майном боржника";

11) у статті 13:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Арбітражний керуючий під час здійснення своїх повноважень є незалежним. Забороняється будь-який незаконний вплив, тиск або втручання в діяльність арбітражного керуючого";

після частини першої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"2. Незалежність арбітражного керуючого забезпечується:

- 1) особливим порядком його призначення, притягнення до відповідальності та припинення його повноважень;
 - 2) гарантуванням виплати винагороди арбітражному керуючому та відшкодування витрат арбітражного керуючого в порядку і розмірах, визначених цим Кодексом;
 - 3) функціонуванням органів саморегулювальної організації арбітражних керуючих.
3. Про незаконний вплив, тиск або втручання в його діяльність арбітражний керуючий зобов'язаний повідомити правоохоронним органам".
- У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою;

частину четверту доповнити словами "та саморегулювальну організацію арбітражних керуючих";

12) у статті 15:

у частині першій слова "претендують на здійснення діяльності" замінити словами "мають намір здійснювати діяльність";

у частині другій:

в абзаці першому слова "наказом керівника державного органу" замінити словами "державним органом", а слова "призначаються з'їздом арбітражних керуючих" – словами "визначаються саморегулювальною організацією арбітражних керуючих";

доповнити абзацом другим такого змісту:

"Склад кваліфікаційної комісії та зміни до нього затверджуються державним органом з питань банкрутства";

в абзаці сьомому частини четвертої слова "видачу свідоцтва про право" замінити словами "надання права";

у частині п'ятій:

у першому реченні слова "присутніх на засіданні членів комісії" замінити словами "членів комісії, які беруть участь у засіданні";

у другому реченні слова "Кваліфікаційна комісія вважається повноважною у разі присутності" замінити словами "Засідання кваліфікаційної комісії вважається повноважним, якщо в ньому беруть участь";

у частині шостій слова "присутні на засіданні члени комісії" замінити словами "члени комісії, які брали участь у її засіданні";

13) частину першу статті 16 викласти в такій редакції:

"1. Особа, яка має намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, після проходження навчання та стажування подає до кваліфікаційної комісії заяву про допуск до складення кваліфікаційного іспиту разом із документами, що підтверджують відповідність особи вимогам, встановленим цим Кодексом";

14) частину першу статті 17 після слів "десятиденний строк" доповнити словами "з дня прийняття рішення про надання права на здійснення діяльності арбітражного керуючого";

15) у статті 18:

у частині першій після слова "формується" доповнити словами "та ведеться", а слова "у складі Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" виключити;

у частині другій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) дату видачі та номер посвідчення арбітражного керуючого";

доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

"5¹) дату видачі та номер сертифіката на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, строк його дії";

у пункті 6 слово "контактний" замінити словами "поштова адреса, контактний";

у пункті 7 слова "притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності" замінити словами "застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення";

пункт 8 викласти в такій редакції:

"8) відомості про тимчасове зупинення діяльності арбітражного керуючого";

доповнити пунктами 8¹ і 10 такого змісту:

"8¹) дату та номер рішення про анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого";

"10) дату видачі та номер свідоцтва про проходження підготовки у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, строк його дії";

частину третю виключити;

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Відомості, що згідно з цим Кодексом підлягають внесенню до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, вносяться до такого реєстру в порядку та строки, встановлені державним органом з питань банкрутства";

16) у статті 20:

в абзаці першому частини першої слово "або" замінити словом "та";

у частині другій слова "суб'єкта, щодо якого арбітражний керуючий здійснює свої повноваження" замінити словами "за місцезнаходженням боржника – юридичної особи чи його майна, щодо якого арбітражний керуючий здійснює повноваження розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, або за місцезнаходженням майна боржника – фізичної особи (за згодою боржника), стосовно якого арбітражний керуючий здійснює повноваження керуючого реструктуризацією, керуючого реалізацією";

у частині третій після слів "юридичних осіб" доповнити словами "права, свободи, інтереси яких порушено діями (бездіяльністю) арбітражного керуючого", а слова "невизної" виключити;

у частині четвертій слова "найбільш досвідчених і висококваліфікованих" замінити словами "представників саморегулювальної організації";

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"9. Відомості про здійснення державним органом з питань банкрутства заходів контролю за діяльністю арбітражних керуючих розміщуються в інтегрованій автоматизованій системі державного нагляду (контролю);

17) частину четверту статті 21 після слова "приймається" доповнити словами "дисциплінарною комісією";

18) у статті 22:

у частині другій:

в абзаці першому слова "наказом керівника державного органу" замінити словами "державним органом", а слова "призначаються з'їздом арбітражних керуючих" – словами "визначаються саморегулювальною організацією арбітражних керуючих";

доповнити абзацом другим такого змісту:

"Склад дисциплінарної комісії та зміни до нього затверджуються державним органом з питань банкрутства";

абзац четвертий частини четвертої викласти в такій редакції:

"приймає рішення про застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення на підставі подання державного органу з питань банкрутства чи саморегулювальної організації арбітражних керуючих про притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Рішення дисциплінарної комісії приймаються на її засіданні шляхом голосування простою більшістю голосів членів комісії, які беруть участь у засіданні. Засідання дисциплінарної комісії вважається повноважним, якщо в ньому беруть участь не менше п'яти членів комісії";

у частині шостій слова "присутні на засіданні члени комісії" замінити словами "члени комісії, які брали участь у її засіданні";

19) у частині першій статті 24 слово "заподіяну" замінити словами "яка може бути заподіяна";

20) у статті 26:

у частині першій:

пункт 3 доповнити словами "або рішенням суду про притягнення його до адміністративної відповідальності, за вчинення адміністративного правопорушення, яким накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або діяльності, що привілейована до такої діяльності";

пункт 7 доповнити словами "визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Припинення діяльності арбітражного керуючого здійснюється шляхом анулювання його свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого";

21) у статті 27:

у частині першій слова "позбавлення права на здійснення" замінити словом "припинення", а слова "припинення діяльності арбітражного керуючого" – словами "анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого";

у частині третій слова "припинення його діяльності" замінити словами "анулювання його свідоцтва";

у частині четвертій слова "позбавлення права" замінити словами "анулювання свідоцтва про право";

22) у статті 28:

в абзаці четвертому частини другої слова "майна/керуючого" замінити словами "майна/керуючим";

у частині третій:

пункт 4 після слова "мають" доповнити словами "реальний чи потенційний";

пункт 5 виключити;

у частині четвертій:

абзац шостий доповнити словами "якщо такий допуск є необхідним для виконання обов'язків, визначених цим Кодексом";

абзац восьмий після слова "нааявності" доповнити словами "реального чи потенційного";

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Якщо заяву про відсторонення арбітражного керуючого подано не учасником провадження у справі, така заява залишається судом без розгляду".

У зв'язку з цим абзаці дев'ятій і десятий вважати відповідно абзацами десятим і одинадцятим;

абзац десятий після слів "від наявності" доповнити словом "таких";

частини п'ятої і шостої виключити;

23) у статті 29:

в абзаці третьому частини першої слова "дію свідоцтва про" виключити;

частину другу викласти в такій редакції:

"2. У разі настання обставин, передбачених абзацом другим частини першої цієї статті, та якщо мраво на здійснення діяльності арбітражного керуючого зупиняється на строк більше трьох днів відповідно до абзацу третього частини першої цієї статті, арбітражний керуючий зобов'язаний не менш як за один робочий день до дня зупинення своєї діяльності письмово повідомити про це державний орган з питань банкрутства із зазначенням причин та строку тимчасового зупинення";

частину третю доповнити словом "(неплатоспроможність)";

у частині четвертій:

абзац перший після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

абзац другий після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)", а після слова "повноваження" – словами "розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, керуючого реструктуризацією, керуючого реалізацією";

24) у статті 30:

в абзаці шостому частини другої слова "відновлення" виключити;

у частині четвертій слова "за заподіяння шкоди" виключити;

в абзаці першому частини п'ятої слова "комітеті кредиторів" замінити словами "зборів кредиторів (у справі про неплатоспроможність фізичної особи) чи комітету кредиторів (у справі про банкрутство юридичної особи)";

у частині шостій:

в абзацах першому і другому слова "(у процедурі банкрутства фізичної особи)" замінити словами "(у справі про неплатоспроможність фізичної особи)", а слова "(у процедурі банкрутства юридичної особи)" – словами "(у справі про банкрутство юридичної особи)";

в абзаці третьому слова "реструктуризації заборгованості" виключити, а після слова "боргів" доповнити словом "боржника";

25) у частині третій статті 31 слово "повноважень" замінити словом "діяльності";

26) у статті 32:

абзац другий частини першої і абзац перший частини четвертої доповнити словами "та діяльність яких не припинена у встановленому законодавством порядку";

у пунктах 1 і 2 частини п'ятої слова "(Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя)" виключити;

пункт 5 частини восьмої виключити;

27) у статті 34:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Заяву про відкриття провадження у справі про банкрутство подається кредитором або боржником, а стосовно боржника – державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі – органом (суб'єктом), уповноваженим управляти державним майном, у письмовій формі та повинна містити:

найменування господарського суду, до якого подається заява;

найменування боржника, його місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи;

ім'я або найменування кредитора, його місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

найменування органу (суб'єкта), уповноваженого управляти державним майном щодо боржника – державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;

виклад обставин, що є підставою для звернення до суду;

перелік документів, що додаються до заяви";

у частині четвертій:

абзац другий виключити;

в абзаці шістнадцятому слова "а в разі закінчення строку дії такого дозволу – довідка" замінити словами "та довідка";

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

"рішення вищого органу управління боржника, а стосовно боржника – державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, – органу (суб'єкта), уповноваженого управляти державним майном про звернення до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі";

доповнити абзацами двадцятим і двадцять першим такого змісту:

"У разі подання до відкриття провадження двох чи більше заяв кредиторів про відкриття провадження у справі про банкрутство господарський суд признає заяву до розгляду в одному судовому засіданні, за результатами якого за заявою, що подана першою, у разі її відповідності вимогам цього Кодексу, відкриває провадження у справі про банкрутство. Інші заяви господарський суд залишає без розгляду.

Залишення заяви кредитора про відкриття провадження у справі про банкрутство без розгляду з підстав, визначених цією статтею, не перешкоджає зверненню такого кредитора як конкурсного з вимогами до боржника у порядку, визначеному статтею 45 цього Кодексу";

частину шосту викласти в такій редакції:

"6. Боржник зобов'язаний у місячний строк звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі у разі, якщо задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами (загроза неплатоспроможності), та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Якщо органи управління боржника допустили порушення цих вимог, вони несуть солідарну відповідальність за незадоволення вимог кредиторів. Питання порушення органами управління боржника зазначених вимог підлягає розгляду господарським судом під час здійснення провадження у справі. У разі виявлення такого порушення про це зазначається в ухвалі господарського суду, що є підставою для подальшого звернення кредиторів своїх вимог до зазначених осіб";

28) у частині третій статті 35 слова "(місцем проживання)" виключити, а слова і цифри "майном боржника, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків" замінити словами і цифрами "майном боржника – державного підприємства або господарського товариства,

у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі";

29) у частині третій статті 36:

абзац другий виключити;

в абзаці третьому слова "відкрито" замінити словами "подано заяву про відкриття";

30) абзац другий частини першої статті 37 викласти в такій редакції:

"провадження у справі про банкрутство боржника не допускається згідно з цим Кодексом або законом";

31) у частині першій статті 38:

в абзаці першому слова "без розгляду" виключити;

в абзаці четвертому слова "що розглядається" виключити та доповнити словами "залишення заяви без руху";

32) у частині п'ятнадцятій статті 39:

в абзаці першому слова "відповідного органу або особи, яка здійснює примусове виконання судових рішень, рішень інших органів, за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника" замінити словами "органу державної виконавчої служби, приватному виконавцю, у якого перебуває виконавець провадження на виконанні";

в абзаці другому слова "(місцем проживання)" виключити;

33) у частині першій статті 40:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Ухвала про вжиття заходів забезпечення вимог кредиторів є виконавчим документом та підлягає примусовому виконанню".

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

в абзаці третьому слова "арбітражного керуючого" замінити словами "розпорядника майна";

34) у статті 41:

у частині другій слова "або особи, яка здійснює примусове виконання судових рішень, рішень інших органів, за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника та місцезнаходженням його майна" замінити словами "державної виконавчої служби, приватному виконавцю, у якого перебуває виконавець провадження на виконанні";

у частині п'ятій:

абзац перший після слів "соціальне страхування" доповнити словами "повернення невикористаних та своєчасно не повернутих коштів

загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності";

в абзаці третьому слова "розпорядження майном керуючим санацією" замінити словами "розпорядження майном, керуючим санацією";

друге речення абзацу четвертого виключити;

35) у статті 42:

у частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

"1. Господарський суд у межах провадження у справі про банкрутство за заявою арбітражного керуючого або кредитора, поданою в порядку, визначеному статтею 7 цього Кодексу, може визнати недійсними правочини або спростувати майнові дії, вчинені боржником після відкриття провадження у справі про банкрутство або протягом трьох років, що передували відкриттю провадження у справі про банкрутство, якщо вони порушили права боржника або кредиторів, з таких підстав";

в абзаці п'ятому слова "кредитору" замінити словами "іншій особі";

у частині третій слова "кредитор зобов'язаний повернути до складу ліквідаційної маси майно, яке він отримав" замінити словами "сторона за таким правочином зобов'язана повернути боржнику майно, яке вона отримала";

у частині четвертій слова "постановляє ухвалу" замінити словами "ухвалює рішення";

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Особи, які вчинили, погодили правочини або вчинили майнові дії, визначені частинами першою і другою цієї статті, несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями боржника у межах суми завданих боржнику такими майновими діями збитків";

36) у статті 44:

абзац дев'ятій частини третьої викласти в такій редакції:

"подавати відомості (інформацію), необхідні для ведення Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства";

частину сьому після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"задоволення вимог поточних кредиторів".

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим;

частину тринадцяту доповнити реченням такого змісту: "У разі ухвалення від виконання зазначених обов'язків керівник боржника несе зобов'язання з відшкодування збитків, завданих таким ухваленням";

37) у статті 45:

в абзаці шостою частини другої слова і цифри "протягом 30 днів з дня офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство" виключити;

абзац п'ятій частини шостої після слова "суду" доповнити словами "набирає законної сили негайно після її оголошення, може бути оскаржена у встановленому цим Кодексом порядку та";

38) у статті 46:

в абзаці другому частини першої:

слова "письмово повідомляє заявника про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний її усунути" замінити словами "постановляє ухвалу про залишення заяви без руху";

доповнити реченням такого змісту: "В ухвалі про залишення заяви без руху суд повідомляє заявнику про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний її усунути, який не може перевищувати п'яти днів з дня вручення ухвали про залишення заяви без руху";

у частині третій слова і цифри "в межах строку, встановленого частиною першою статті 45 цього Кодексу" виключити;

39) частину другу статті 47 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"За результатами розгляду вимог окремого кредитора господарський суд постановляє ухвалу про їх визнання чи відхилення (повністю або частково), що не може бути оскаржена окремо від ухвали господарського суду, постановленої за результатами попереднього засідання";

У зв'язку з цим абзаці другий – одинадцятий вважати відповідно абзацями третім – дванадцятим;

40) частину дев'яту статті 48 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Рішення зборів кредиторів про звернення до господарського суду з клопотанням про введення процедури санації та призначення керуючого санацією приймається зборами кредиторів у порядку, визначеному статтею 52 цього Кодексу для схвалення плану санації. При цьому для визначення кількості голосів кредиторів не враховуються голоси кредиторів, які відповідно до статті 52 цього Кодексу не мають права голосу при схваленні плану санації або змін до нього";

41) в абзаці дев'ятому частини шостої статті 50 слова і цифри "господарського товариства, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50 і більше відсотків" замінити словами і цифрами

"господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі";

42) статтю 58 доповнити частиною другою такого змісту:

"2. За клопотанням зборів кредиторів або ліквідатора господарський суд може прийняти рішення про введення процедури санації і після визнання боржника банкрутом, за умови наявності схваленого зборами кредиторів плану санації. Розгляд кредиторами плану санації здійснюється відповідно до статті 52 цього Кодексу.

Рішення зборів кредиторів про звернення до господарського суду з клопотанням про введення процедури санації і призначення керуючого санацією приймається зборами кредиторів у порядку, визначеному статтею 52 цього Кодексу для схвалення плану санації. При цьому для визначення кількості голосів кредиторів не враховуються голоси кредиторів, які відповідно до статті 52 цього Кодексу не мають права голосу при схваленні плану санації або змін до нього.

Схвалені кредиторами план санації, протоколи голосування кожного класу кредиторів та клопотання про введення процедури санації і призначення керуючого санацією подаються до господарського суду протягом одного робочого дня після проведення голосування.

Господарський суд постановляє ухвалу про введення процедури санації боржника, призначення керуючого санацією та затвердження плану санації відповідно до частини сьомої статті 52 цього Кодексу.

У разі постановлення господарським судом ухвали про відмову у введенні процедури санації та затвердженні плану санації стосовно боржника продовжується процедура ліквідації. Постановлення ухвали про відмову у введенні процедури санації та затвердженні плану санації не перешкоджає повторному зверненню до суду з відповідним клопотанням";

43) у статті 59:

у другому реченні частини другої слова "відповідальність відповідно до закону" замінити словами "зобов'язання щодо відшкодування збитків, завданих таким ухваленням";

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Заява з вимогами поточного кредитора має відповідати вимогам, встановленим частиною третьою статті 45 цього Кодексу.

До заяви з вимогами поточного кредитора застосовуються положення статті 46 цього Кодексу";

44) частину другу статті 60 виключити;

45) у статті 61:

абзац шістнадцятий частини першої викласти в такій редакції:

"подає відомості (інформацію), необхідні для ведення Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство

(неплатоспроможність), у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства";

абзац перший частини другої після слова "ліквідатор" доповнити словом "кредитор";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Під час проведення ліквідаційної процедури ліквідатор зобов'язаний використовувати лише один (ліквідаційний) рахунок боржника в банківській установі. Залишки коштів на інших рахунках перераховуються на ліквідаційний рахунок боржника. У разі якщо кредитором боржника є нерезидент України, ліквідатор має право використовувати для розрахунків з таким кредитором валютний рахунок боржника в банківській установі. Кошти, що надходять при проведенні ліквідаційної процедури, зараховуються на ліквідаційний рахунок боржника. Після оплати витрат, пов'язаних з проведенням ліквідаційної процедури, та сплати основної і додаткової винагороди арбітражного керуючого здійснюються виплати кредиторам у порядку черговості, встановленому цим Кодексом.

Оплата витрат, пов'язаних з проведенням ліквідаційної процедури, здійснюється у такому порядку:

у першу чергу оплачуються витрати, пов'язані з проведенням ліквідаційної процедури, та сплачуються винагорода ліквідатора;

у другу чергу виконуються зобов'язання перед особами, які після відкриття провадження у справі про банкрутство боржника надавали кредитування, поставляли сировину, комплектуючі з відстроченням платежу.

За рахунок коштів, отриманих від реалізації майна, що є предметом забезпечення, відшкодовуються витрати, пов'язані з утриманням, збереженням та визначенням вартості такого майна. Склад та розмір таких витрат підлягають погодженню забезпеченим кредитором. Кошти, що залишилися після здійснення зазначених виплат, використовуються виключно для задоволення вимог кредиторів за зобов'язаннями, які забезпечують таке майно";

у частині сьомій слова "арбітражний керуючий" замінити словом "ліквідатор";

46) у статті 63:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 63. Особливості продажу майна банкрута";

частину першу доповнити абзацами п'ятим і шостим такого змісту:

"У разі продажу на аукціоні в ліквідаційній процедурі майна банкрута у вигляді єдиного майнового комплексу зміна власника єдиного майнового

комплексу не є підставою для переоформлення документів та/або внесення змін до документів, що засвідчують права такої юридичної особи на володіння, користування, розпорядження майном, переоформлення ліцензії та інших документів дозвільного характеру, внесення змін до договору оренди та/або його переоформлення щодо землі та іншого майна боржника. У таких праводносинах покупець усього майна боржника у вигляді єдиного майнового комплексу є правонаступником боржника в цій частині.

У такому разі новий власник майна боржника має право продовжувати здійснення певних дій щодо провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності на підставі виданої раніше такому боржнику ліцензії або документа дозвільного характеру";

47) у статті 64:

частину третю доповнити новим абзацом першим такого змісту:

"3. У разі наявності коштів, достатніх для повного задоволення всіх вимог однієї черги, задоволення вимог кредиторів цієї черги здійснюється арбітражним керуючим протягом 10 робочих днів з дня надходження достатньої суми коштів на рахунок боржника".

У зв'язку з цим абзац перший вважати абзацом другим;

частину шосту доповнити реченням такого змісту: "Арбітражний керуючий здійснює погашення вимог забезпеченого кредитора протягом 10 робочих днів з дня надходження коштів від реалізації предмета забезпечення";

48) у статті 65:

частину другу після слів "не залишилося майна" доповнити словами "або майно не виявлено чи відсутнє";

частини третю і шосту викласти в такій редакції:

"3. Якщо ліквідатор не виявив майнових активів, що підлягають включенню до складу ліквідаційної маси, він зобов'язаний окремо зазначити такі майнові активи у ліквідаційному балансі та подати до господарського суду ліквідаційний баланс, який засвідчує відсутність у банкрута майна.

Виявлення після закриття провадження у справі про банкрутство майна банкрута, достатнього для покриття витрат, пов'язаних з провадженням у справі, є підставою для поновлення господарським судом провадження у справі за клопотанням учасника справи.

У разі якщо провадження у справі про банкрутство не було поновлено, таке майно банкрута за рішенням господарського суду переходить у власність відповідної територіальної громади або у державну власність, за умови що боржник є державним підприємством або господарським товариством, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі";

"6. Ліквідатор виконує свої повноваження до завершення ліквідаційної процедури в порядку, встановленому цим Кодексом";

49) частину третю статті 66 виключити;

50) у статті 67:

у частині другій слова "спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства" замінити словами "центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері архівної справи і діловодства";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Архівна установа, визначена для подальшого зберігання архівних документів банкрута, зобов'язана прийняти їх на зберігання безоплатно";

у частині четвертій слова "вилучення, належне оформлення, упорядкування та зберігання матеріальних носіїв секретної інформації, а також здійснення інших заходів щодо охорони державної таємниці" замінити словами "здійснення науково-технічного опрацювання, вилучення для знищення та передавання на зберігання матеріальних носіїв секретної інформації, а також здійснення інших заходів відповідно до законодавства у сфері охорони державної таємниці";

51) назву розділу V доповнити словом "(неплатоспроможність)";

52) статтю 68 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Особливості продажу майна державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, у процедурі ліквідації боржника визначаються статтею 96 цього Кодексу";

53) у частині першій статті 69:

абзац перший доповнити словами "які взаємодіють із центральною базою даних через інтерфейс програмування додатків такої центральної бази даних";

абзац другий викласти в такій редакції:

"Центральна база даних – це сукупність технічних та програмних засобів у складі інтерфейсів програмування додатків, модулів аукціонів, допоміжних програмних сервісів та баз даних, що забезпечують можливість проведення процедури аукціону в електронній формі та гарантують рівний доступ до інформації учасникам аукціону в електронній формі. Поточна використовується версія програмного коду всіх складових центральної бази даних є відкритою та загальнодоступною";

54) частину першу статті 73 після слів "про банкрутство" доповнити словом "(неплатоспроможність)";

55) частину першу статті 74 викласти в такій редакції:

"1. У разі якщо порушення замовником аукціону порядку підготовки аукціону, порушення оператором електронного майданчика порядку реєстрації, надання доступу до аукціону, невиконання ними інших дій, передбачених цим Кодексом, або порядку, визначеного частиною першою статті 68 цього Кодексу, перешкодило особі взяти участь або перемогти на аукціоні, порушник за рішенням господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство (неплатоспроможність), зобов'язаний сплатити такій особі штраф у розмірі гарантійного внеску або у розмірі 10 відсотків ціни, за якою майно було продане на аукціоні, залежно від того, яка з цих сум є більшою";

56) частину третю статті 75 виключити;

57) в абзаці третьому частини першої статті 77 слова "та закінчення" виключити;

58) частину першу статті 78 доповнити словами "до моменту завершення аукціону та опублікування таких відомостей електронною торговою системою";

59) частину третю статті 80 викласти в такій редакції:

"3. Другий повторний аукціон проводиться з можливістю зниження початкової ціни без визначення граничної вартості з урахуванням вимог, встановлених Кабінетом Міністрів України";

60) у статті 84:

у частині третій слова "у строк, передбачений частиною першою цієї статті" замінити словами "протягом трьох робочих днів з дня закінчення аукціону без визначення переможця чи протягом трьох робочих днів з дня визнання аукціону таким, що не відбувся";

у частині четвертій слова "або сплаченої ціни" виключити;

61) у статті 85:

у частині першій слово "Популець" замінити словами "Переможць аукціону", а слово "ліквідаційний" виключити;

в абзаці другому частини другої слова "та продажем" замінити словами "та визначенням вартості", а слова "та сплатити винагороду арбітражного керуючого за продаж майна, передбачену цим Кодексом" виключити;

у частині третій слово "покупцем" замінити словами "переможцем аукціону";

62) у статті 86:

у частині першій слово "попалець" замінити словами "переможць аукціону";

у частині другій слово "покупця" замінити словами "переможця аукціону";

63) статтю 87 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Протокол про проведення аукціону та акт про придбання майна на аукціоні є підставою для реєстрації права власності або іншого майнового права на рухоме майно в порядку, передбаченому законодавством";

64) у частині другій статті 88:

у другому реченні слово "продавцем" замінити словами "замовником аукціону";

у третьому реченні слово "продавець" у всіх відмінках замінити словами "замовник аукціону" у відповідному відмінку;

65) назву розділу VI доповнити словом "(неплатоспроможність)";

66) у статті 90:

назву доповнити словом "(неплатоспроможність)";

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. Господарський суд зарієструє провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) у разі:

1) невнесення боржника – юридичної особи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

2) припинення у встановленому законодавством порядку юридичної особи, яка є боржником, про що є відповідний запис в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

3) смерті, оголошення померлим або визнання безвісно відсутнім боржника – фізичної особи;

4) перебування у провадженні господарського суду справи про банкрутство (неплатоспроможність) того самого боржника;

5) відновлення платоспроможності боржника або погашення всіх вимог кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів;

6) затвердження звіту керуючого санацією в порядку, передбаченому цим Кодексом;

7) затвердження звіту ліквідатора в порядку, передбаченому цим Кодексом;

8) якщо до боржника після офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) за його заявою не висуно вимог;

9) якщо справа згідно із законом не підлягає розгляду в господарських судах України;

10) якщо господарським судом не встановлені ознаки неплатоспроможності боржника;

11) укладення мирової угоди між боржником та кредиторами відповідно до статті 192 Господарського процесуального кодексу України;

12) прийняття рішення про приватизацію боржника, який є державне підприємство або господарське товариство, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;

13) в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

2. Проведення у справі про банкрутство (неплатоспроможність) може бути закрито у випадках, передбачених пунктами 2, 3, 5, 9, 11 і 12 частини першої цієї статті, на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) (до та після визнання боржника банкрутом), у випадках, передбачених пунктами 1, 4, 6, 8 і 10 частини першої цієї статті, – лише до визнання боржника банкрутом, а у випадку, передбаченому пунктом 7 частини першої цієї статті, – лише після визнання боржника банкрутом";

у частині четвертій цифри "4–6" замінити цифрами "5–8";

67) у статті 96:

частину дев'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

"Арбітражний керуючий у справі про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, повинен скласти іспит за програмою підготовки арбітражних керуючих у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі";

після частини дванадцятої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"13. Державний орган приватизації протягом одного місяця з дня визнання аукціону з продажу об'єкта приватизації (єдиного майнового комплексу державного підприємства або пакета акцій (часток) суб'єкта господарювання, у статутному капіталі якого частка державної власності становить більше 50 відсотків), проведеного відповідно до частини одинадцятої статті 15 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", таким, що не відбувся, за наявності підстав, визначених цим Кодексом для відкриття провадження у справі про банкрутство:

приймає рішення про припинення приватизації суб'єкта господарювання, єдиний майновий комплекс або пакет акцій (часток) якого є об'єктом приватизації;

звертається до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство суб'єкта господарювання, єдиний майновий комплекс або пакет акцій (часток) якого є об'єктом приватизації.

14. Продаж майна державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, першочергово відбувається шляхом продажу майна боржника як єдиного майнового комплексу. До складу такого єдиного майнового комплексу включаются земельні ділянки, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, право на торговельну марку або інше позначення, а також права на земельні ділянки. Продаж майна боржника як єдиного майнового комплексу здійснюється на аукціоні відповідно до цього Кодексу.

Умови продажу майна банкрута як єдиного майнового комплексу, визначені статтею 75 цього Кодексу, додатково погоджуються арбітражним керуючим з органом, уповноваженим управляти державним майном.

Орган, уповноважений управляти державним майном, зобов'язаний протягом 30 днів розглянути умови продажу майна та прийняти одне з рішень, визначених частиною шостою статті 75 цього Кодексу.

Перший аукціон з продажу майна державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, як єдиного майнового комплексу проводиться без можливості зниження початкової ціни. Початкова ціна повторного аукціону та другого повторного аукціону з продажу майна державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, як єдиного майнового комплексу визначається у порядку, передбаченому статтею 79 цього Кодексу. Повторний аукціон проводиться без можливості зниження початкової ціни. Другий повторний аукціон проводиться з можливістю зниження початкової ціни.

У разі завершення другого повторного аукціону з продажу майна банкрута як єдиного майнового комплексу без визначення переможця подальший продаж майна державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, здійснюється окремими лотами відповідно до статей 75, 79 і 80 цього Кодексу".

У зв'язку з цим частини тринадцятої і шістнадцятої;

68) у статті 97:

в абзаці другому частини другої слова "іноземним арбітражним керуючим" замінити словами "керуючим іноземною процедурою банкрутства";

частину третю виключити;

у частині сьомій слова "іноземного арбітражного керуючого" замінити словами "керуючого іноземною процедурою банкрутства";

69) частину першу статті 100 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"У разі відсутності відкритого провадження у справі про банкрутство в господарських судах України заява про визнання іноземної процедури банкрутства подається відповідно до правил підсудності, встановлених Господарським процесуальним кодексом України".

У зв'язку з цим абзаці другий – шостий вважати відповідно абзацями третім – сьомим;

70) частину другу статті 114 викласти в такій редакції:

"2. Арбітражний керуючий у справі про неплатоспроможність фізичної особи зобов'язаний:

- 1) розглядати заяви кредиторів із грошовими вимогами до боржника, що надійшли у встановленому цим Кодексом порядку;
- 2) повідомляти кредиторів про результати розгляду їхніх вимог;
- 3) скласти та у випадках, передбачених цим Кодексом, вести реєстр вимог кредиторів;
- 4) скликати збори кредиторів та організувати їх проведення;
- 5) організувати виявлення та складання опису майна боржника (проведення інвентаризації), визначити його вартість;
- 6) сформувати ліквідаційну масу;
- 7) брати участь у розробленні плану реструктуризації боргів боржника, забезпечити його розгляд зборами кредиторів та подання на затвердження до господарського суду;
- 8) відкрити спеціальний рахунок для розрахунків із кредиторами;
- 9) погашати вимоги кредиторів згідно з черговістю у процедурі погашення боргів боржника, а якщо планом реструктуризації передбачено продаж майна боржника – відповідно до плану реструктуризації за рахунок коштів, отриманих від продажу такого майна;
- 10) якщо планом реструктуризації передбачено продаж майна боржника, звітувати перед господарським судом та зборами кредиторів про результати продажу майна боржника протягом трьох робочих днів з дня такого продажу;
- 11) виконувати функції з управління та розпорядження майном боржника;
- 12) здійснювати інші повноваження відповідно до законодавства";

71) у частині другій статті 115:

пункт 1 виключити;

26

пункт 3 викласти в такій редакції:

"3) у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавчі відповідно до Закону України "Про виконавче провадження" заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними";

72) абзац перший частини п'ятої статті 116 викласти в такій редакції:

"5. Декларація про майновий стан подається боржником за три роки (за кожен рік окремо), що передували року подання до суду заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Боржник також подає декларацію про майновий стан за рік, в якому подається заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, станом на перше число місяця, що передує місяцю подання заяви до суду";

73) у статті 117:

у пункті 2 частини першої слова "арбітражних керуючих, визначених автоматизованим відбором для призначення керуючого реструктуризацією" замінити словами "арбітражних керуючих, визначених шляхом автоматизованого відбору із застосуванням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, для призначення керуючим реструктуризацією";

у частині третій слова "до розгляду" та "до державного органу з питань банкрутства" виключити, а слова "автоматизованим відбором" замінити словами "шляхом автоматизованого відбору";

74) в абзаці другому частини сьомої статті 119 слова "за місцем проживання" замінити словами "за місцем проживання/перебування";

75) у статті 121:

у частині першій:

у першому реченні слова і цифри "строком на 120 днів" виключити; доповнити третім реченням такого змісту: "Про запровадження мораторію керуючий реструктуризацією повідомляє відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця, у якого перебуває виконавче провадження на виконанні";

у пункті 2 частини другої слова "аліментів чи про відшкодування" замінити словами "аліментів, відшкодування" та доповнити словами "а також у разі виконання рішень у немайнових спорах";

76) у пункті 2 частини четвертої статті 122 слово "погоджений" замінити словом "схвалений";

77) в абзаці першому частини п'ятої статті 123 слово "затвердження" замінити словом "схвалення";

27

78) у статті 124:

частину другу доповнити пунктом 8 такого змісту:

"8) розмір суми, яка щомісяця виділятиметься для погашення наявних у боржника обов'язкових періодичних зобов'язань (виплата аліментів тощо);

абзац перший частини четвертої викласти в такій редакції:

"4. Задоволення вимог кредиторів здійснюється згідно з планом реструктуризації боргів боржника за рахунок коштів, отриманих від виконання плану реструктуризації боргів боржника, боржником або арбітражним керуючим, якщо планом реструктуризації боргів боржника передбачена його подальша участь у виконанні такого плану, у черговості, визначеній статтею 133 цього Кодексу";

79) у частині восьмій статті 126:

пункт 1 після слова "розроблення" доповнити словом "схвалення";

у пункті 5 слова "сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування до початку виконання плану реструктуризації боргів боржника" замінити словами "щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та сплати інших обов'язкових платежів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, якщо така заборгованість існувала до моменту подання плану реструктуризації боргів боржника на затвердження до господарського суду";

80) у частині четвертій статті 127:

в абзаці першому слово "повинен" замінити словом "зобов'язаний"; доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"Після припинення повноважень керуючого реструктуризацією у справі про неплатоспроможність боржника обов'язок щодо ведення реєстру вимог кредиторів та надання кредиторам, включеним до плану реструктуризації боргів боржника, інформації про стан виконання зазначеного плану покладається на боржника.

Боржник зобов'язаний надавати відомості про стан виконання плану реструктуризації боргів боржника на вимогу господарського суду та щокварталу подавати такі відомості до державного органу з питань банкрутства";

81) у статті 133:

у частині другій слова "а також витрати на проведення аукціону" виключити;

пункт 1 частини четвертої після слів "до боржника щодо" доповнити словами "виплати заборгованості із заробітної плати працівникам, які перебувають/перебували у трудових відносинах із боржником";

82) у тексті Кодексу слова і цифри "підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків" в усіх відмінках і числах замінити словами і цифрами "господарське товариство, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі" у відповідному відмінку і числі.

2. Частину шосту статті 12 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 12, ст. 68; із змінами, внесеними Законом України від 28 липня 2022 року № 2468-IX) доповнити абзацами такого змісту:

"прийняття державним органом приватизації рішення про звернення до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство щодо відповідного об'єкта;

державний орган приватизації приймає рішення про припинення приватизації єдиного майнового комплексу державного підприємства або пакета акцій (часток) господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, передбачене абзацом п'ятим цієї частини, якщо відповідний об'єкт приватизації не продано в порядку, передбаченому частинами восьмою – одинадцятою статті 15 цього Закону".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом призначення арбітражних керуючих у справах про банкрутство державних підприємств або господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, здійснюється господарськими судами без наявності свідчення про проходження підготовки у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі.

Арбітражні керуючі, призначені у справах про банкрутство державних підприємств або господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, до дня набрання чинності цим Законом та протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом здійснюють свої повноваження до складання іспиту за програмою підготовки арбітражних керуючих у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі.

3. Кабінету Міністрів України:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ
20 березня 2023 року
№ 297

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

29

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Водному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 24, ст. 189):

1) главу 3 доповнити статтею 13⁵ такого змісту:

"Стаття 13⁵. Інформаційне забезпечення управління у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану вод, а також інших інформаційних потреб управління у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

У межах інформації, що отримується у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення

прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею";

2) пункт 3 частини першої статті 15¹ викласти в такій редакції:

"3) організація та здійснення моніторингу вод згідно із статтею 21 цього Кодексу";

3) у частині першій статті 16:

пункт 5 викласти в такій редакції:

"5) здійснення моніторингу вод згідно із статтею 21 цього Кодексу";

пункти 12³, 12⁴ та 12⁹ виключити;

4) пункт 3 статті 17 викласти в такій редакції:

"3) здійснення моніторингу вод згідно із статтею 21 цього Кодексу";

5) у статті 21:

у назві слова "Державний моніторинг" замінити словом "Моніторинг";

у частині першій слова "державний" та "державного" виключити;

у частині другій слова "Державний моніторинг" замінити словом "Моніторинг", а слова "навколишнього природного середовища України" – словом "довкілля";

6) частину другу статті 81 викласти в такій редакції:

"З метою оцінки екологічного стану, розроблення заходів щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, досягнення екологічних цілей, визначених для кожного району річкового басейну, в установлені строки розробляється план управління річковим басейном. Стратегиєю екологічного цілью для всіх районів річкових басейнів є досягнення або підтримання принаймні "доброго" екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, "доброго" хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також "доброго" екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод".

2. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3–4, ст. 27):

1) пункт "в" частини першої статті 14 виключити;

2) у статті 191:

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Моніторинг земель і ґрунтів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, та іншими суб'єктами, на яких законом покладено повноваження із здійснення

моніторингу земель і ґрунтів, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

частину шосту виключити;

3) у статті 192 слова "земельних ділянок" замінити словами "земель і ґрунтів".

3. У Лісовому кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170):

1) у статті 55:

частину першу після слова "динаміки" доповнити словом "показників"; у частині третій слова "навколишнього природного середовища" замінити словом "довкілля";

2) доповнити статтею 55² такого змісту:

"Стаття 55². Інформаційне забезпечення управління у сфері лісового господарства

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану лісів, а також інших інформаційних потреб управління у сфері лісового господарства використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері лісового господарства.

У межах інформації, що отримується у сфері лісового господарства і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері лісового господарства із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

4. У Законі України "Про охорону навколишнього природного середовища" (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546 із наступними змінами):

1) у статті 3:

у пункті "г" слова "з урахуванням ступеня" замінити словами "з урахуванням зміни клімату, ступеня";

доповнити пунктами "н" та "о" такого змісту:

"н) пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптація до зміни клімату; о) пом'якшення наслідків подій, що заподіяли або можуть заподіяти екологічну шкоду";

4

2) у пункті "е" частини першої статті 9 слова "навколишнього природного середовища" замінити словом "довкілля";

3) пункт "е" частини першої статті 10 викласти в такій редакції:

"е) створенням та функціонуванням загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі";

4) у пункті "в" частини першої статті 15 слово "планівки" замінити словом "планування";

5) у частині першій статті 20:

в абзаці першому слова "реалізує державну політику" замінити словами "забезпечує формування державної політики";

пункти "в" та "й" викласти в такій редакції:

"в) забезпечення функціонування державної системи моніторингу довкілля, утворення і забезпечення функціонування загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі";

"й) здійснення міжнародного співробітництва з питань охорони навколишнього природного середовища, зміни клімату та збереження озонового шару, вивчення, узагальнення і поширення міжнародного досвіду в цій галузі, організація виконання зобов'язань України відповідно до міжнародних угод з питань охорони навколишнього природного середовища, зміни клімату та збереження озонового шару";

пункт "к" виключити;

6) частину першу статті 20¹ доповнити пунктом "е" такого змісту:

"е) підготовка щорічної Національної доповіді про стан довкілля в Україні в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

7) частину першу статті 20² доповнити пунктами "о" та "п" такого змісту:

"о) використання даних та інформації, отриманих у порядку функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем шляхом доступу в режимі реального часу до загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі;

п) створення та забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної системи з функціями, необхідними для забезпечення виконання своїх повноважень, що має бути інтегрована із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі";

8) у частині першої статті 20⁴:

пункт "б" викласти в такій редакції:

"б) здійснення моніторингу довкілля згідно з цим Законом та іншими законами України";

включити пункт "в" такого змісту:

"в) забезпечення передачі інформації про стан довкілля (екологічної інформації), отриманої з використанням автоматизованих систем вимірювання під час моніторингу довкілля, визначеним суб'єктам моніторингу";

9) статтю 22 викласти в такій редакції:

"Стаття 22. Державна система моніторингу довкілля

Державна система моніторингу довкілля – це система спостережень, збирання, оброблення, аналізу, зберігання та обміну інформацією про стан довкілля, вплив на нього, прогнозування його змін та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні з метою забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку.

Державна система моніторингу довкілля включає такі підсистеми:

а) моніторинг атмосферного повітря;

б) моніторинг вод;

в) моніторинг земель і ґрунтів;

г) моніторинг лісів;

ґ) моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття;

д) моніторинг у сфері управління відходами;

е) моніторинг геологічного середовища;

є) моніторинг впливу фізичних факторів (температура, шум, вібрація, іонізуюче та неіонізуюче випромінювання).

Порядок функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Органи державної влади, на які законом покладено повноваження щодо здійснення моніторингу довкілля, несуть відповідальність за його здійснення, оприлюднення екологічної інформації, отриманої в результаті такого моніторингу, та забезпечують доступ до неї відповідно до закону.

Органи державної влади разом з науковими установами Національної академії наук України або іншими науковими установами, які проводять комплексні наукові дослідження навколишнього природного середовища та природних ресурсів, забезпечують організацію короткострокового

і довгострокового прогнозування змін навколишнього природного середовища, які мають враховуватися під час розроблення та виконання програм і заходів щодо економічного та соціального розвитку України, у тому числі щодо охорони навколишнього природного середовища, використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Фінансування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем здійснюється за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством";

10) доповнити статтями 22¹–22³ такого змісту:

"Стаття 22¹. Рівні державної системи моніторингу довкілля

Функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем здійснюється на таких рівнях:

а) національний (державний) рівень;

б) регіональний рівень;

в) локальний (місцевий) рівень;

г) об'єктовий рівень.

З метою підвищення ефективності функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем можуть утворюватися регіональні центри моніторингу довкілля, порядок створення та примірне положення про які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Дані та інформація, отримані в порядку функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем, вносяться до загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі.

Стаття 22². Режими функціонування державної системи моніторингу довкілля

Державна система моніторингу довкілля та її підсистеми функціонують у режимах:

а) повсякденного функціонування;

б) підвищеної готовності;

в) реагування на надзвичайні екологічні ситуації;

г) відстеження у відновлювальний (реабілітаційний) період.

Режим функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Порядок функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем визначає перелік заходів, завдання та порядок взаємодії органів, що здійснюють моніторинг довкілля, під час функціонування зазначеної системи та її підсистем у відповідному режимі.

У режимах підвищеної готовності або реагування на надзвичайні екологічні ситуації, а також у частині даних та інформації державної системи моніторингу довкілля та її підсистем, що використовуються для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, зачасного реагування на загрозу виникнення надзвичайної ситуації, моніторингу надзвичайних ситуацій або інформування у сфері цивільного захисту, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі із системою моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій в Україні.

Стаття 22³. Спостереження за станом довкілля

Спостереження за станом довкілля або його складових здійснюються органами виконавчої влади, іншими спеціально уповноваженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування. Підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану довкілля, здійснюють спостереження за станом довкілля або його складових на території, на якій вони розташовані або якою користуються, відповідно до законодавства.

У разі якщо підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану довкілля, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, на які покладено обов'язок із здійснення спостережень за станом довкілля або його складових, здійснюють відповідні спостереження з використанням засобів виміральної техніки, такі засоби мають відповідати вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.

Якщо дані та інформація, отримані в результаті спостережень за станом довкілля або його складових, використовуються для забезпечення інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, а також в інших випадках, передбачених законодавством, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, які здійснюють спостереження за станом довкілля або його складових, безоплатно передають такі дані та

інформацію до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Дані та інформація, отримані в результаті спостережень за станом довкілля або його складових, можуть використовуватися для забезпечення інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища";

11) статті 25 і 25¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 25. Інформація про стан довкілля (екологічна інформація)

Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) – це будь-яка інформація в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи іншій матеріальній формі про:

а) стан довкілля або його складових (атмосферу, атмосферне повітря, води, ґрунти, землю, внутрішні морські води та територіальне море, прибережні захисні смуги, природні ландшафти і природні території та об'єкти, у тому числі водно-болотні угіддя, ліси, рослинний та тваринний світ, біологічне різноманіття та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та їх взаємодію із складовими довкілля);

б) фактори, які впливають або можуть вплинути на стан довкілля або його складових, зазначених у пункті "а" цієї частини, – викиди, інші потрапляння забруднювачів у довкілля, речовини, енергія, шум, вібрація, іонізуюче та неіонізуюче випромінювання, відходи (включаючи радіоактивні);

в) заходи (включаючи адміністративні), державну політику, законодавство, документи державного планування, плани, програми, міжнародні договори України у сфері довкілля, діяльність, що впливають або можуть вплинути на стан довкілля або його складових чи факторів, зазначених у пунктах "а" та "б" цієї частини, а також заходи або діяльність, спрямовані на їх охорону;

г) звіти про виконання екологічного законодавства;

ґ) витрати, пов'язані із здійсненням природоохоронних заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища, інших джерел фінансування, економічний аналіз, використаний у рамках заходів та діяльності, передбачених пунктом "в" цієї частини;

д) стан здоров'я та безпеки людей, у тому числі безпеку харчового ланцюга, умови життя людини, стан об'єктів культурної спадщини і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових довкілля, зазначених у пункті "а" цієї частини, або будь-які фактори і заходи, зазначені у пунктах "б" і "в" цієї частини, які впливають або можуть вплинути через відповідні складові.

Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) не відноситься до інформації з обмеженим доступом.

Основними джерелами екологічної інформації є дані моніторингу довкілля, кадастрів природних ресурсів, реєстри, автоматизовані бази даних, архіви, а також довідки, що видаються уповноваженими на це органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, окремими посадовими особами.

Екологічна інформація надається на запит у порядку, визначеному законодавством про доступ до публічної інформації.

Екологічна інформація розпорядника, що фізично зберігається для нього іншими особами, підлягає наданню на запит розпорядником на загальних засадах.

Стаття 25¹. Екологічне інформування

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані забезпечити створення, збирання, зберігання, оновлення та вільний доступ до екологічної інформації, розпорядниками якої вони є.

Екологічна інформація, що створюється або упорядковується органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за їхнім дорученням або від їхнього імені, має бути актуальною, достовірною та такою, що відповідає порівнянності.

Підприємства, установи та організації, діяльність яких може негативно вплинути або впливає на стан довкілля, життя і здоров'я людей, органи державної влади, органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечувати вільний доступ до інформації про стан довкілля (екологічної інформації).

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування забезпечують створення та функціонування визначених законодавством автоматизованих інформаційно-аналітичних систем та інших електронних засобів з метою надання доступу до екологічної інформації та її поширення.

Екологічне інформування здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у межах їхніх повноважень шляхом:

а) підготовки центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, і подання на розгляд Верховної Ради України щорічної Національної доповіді про стан довкілля в Україні, а після її розгляду Верховною Радою України – оприлюднення на офіційному веб-сайті органу;

б) щорічного інформування Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями відповідних рад та населення про стан довкілля на відповідних територіях;

в) систематичного інформування населення через засоби масової інформації про стан довкілля, динаміку його змін, джерела забруднення, розміщення відходів чи іншу зміну навколишнього природного середовища і характер впливу екологічних факторів на здоров'я людей;

г) негайного інформування про надзвичайні екологічні ситуації;

ґ) передачі інформації, отриманої в результаті проведення моніторингу довкілля, за допомогою електронних комунікацій органами, уповноваженими приймати рішення щодо отриманої інформації;

д) забезпечення вільного доступу до екологічної інформації, що міститься у списках, реєстрах, архівах та інших джерелах;

є) оприлюднення у порядку, визначеному законами України та іншими нормативно-правовими актами:

текстів міжнародних договорів України, а також нормативно-правових актів з питань, що стосуються довкілля;

документів державного планування, що стосуються довкілля, та звітів з моніторингу наслідків їх виконання для довкілля;

звітів за результатами виконання документів, зазначених в абзацах другому і третьому цього пункту;

даних, отриманих у рамках моніторингу довкілля та контролю діяльності, що впливає або може вплинути на стан довкілля;

документів дозвільного характеру, текстів угод, що стосуються довкілля або використання природних ресурсів;

документів, що створюються в результаті здійснення процедур оцінки впливу на довкілля, стратегічної екологічної оцінки та оцінки ризиків щодо складових довкілля, зазначених у пункті "а" частини першої статті 25 цього Закону";

12) розділ V доповнити статтею 25² такого змісту:

"Стаття 25². Інформаційне забезпечення управління в галузі охорони навколишнього природного середовища

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень в галузі охорони навколишнього природного середовища формуються інформаційні потреби управління у зазначеній сфері. Головними

компонентами, що визначають змістовну частину інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, є:

а) фактори, які справляють значний вплив на довкілля;

б) антропогенне навантаження на довкілля та його складові;

в) стан довкілля, включаючи обсяг наявних природних ресурсів та їхню якість;

г) вплив на стан природних екосистем, соціально-економічний розвиток та здоров'я людей;

ґ) наявність і рівень ефективності природоохоронних стратегій, програм і заходів, спрямованих на подолання негативного впливу на довкілля.

Інформаційні потреби управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є основою для формування та функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем, а також здійснення державної статистичної діяльності.

Перелік інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища затверджується Кабінетом Міністрів України.

З метою надання адміністративних та інших публічних послуг у галузі охорони навколишнього природного середовища створюються загальнодержавна екологічна автоматизована інформаційно-аналітична система забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережа, що передбачає створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорону, захист інформації, а також електронну взаємодію між фізичними та юридичними особами, фізичними особами – підприємцями, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами.

Положення про загальнодержавну екологічну автоматизовану інформаційно-аналітичну систему забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережу затверджується Кабінетом Міністрів України";

13) у частині першій статті 61 слова "навколишнього природного середовища" замінити словом "довкілля";

14) розділ XII доповнити статтею 64¹ такого змісту:

"Стаття 64¹. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття

Біологічне різноманіття (біорізноманіття) – це різноманітність живих організмів з усіх джерел, зокрема наземних, морських та інших водних екосистем і екологічних комплексів, частиною яких вони є. Біорізноманіттям є різноманітність у рамках виду, між видами і різноманіття екосистем.

Біорізноманіття складається з видового, популяційного, ценотичного, генетичного різноманіття.

Ландшафтне різноманіття – це множинність ландшафтів як природно-територіальних комплексів, сформованих у результаті взаємодії природних та/або антропогенних чинників.

Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття забезпечується шляхом:

а) охорони рослинного світу;

б) охорони тваринного світу;

в) збереження та охорони лісів;

г) збереження та охорони степів і лук;

ґ) збереження боліт і торф'яників;

д) збереження та охорони ландшафтів, підтримання їхніх важливих або характерних рис, пов'язаних з їх природною конфігурацією та/або діяльністю людей та спадковою цінністю;

є) організації, охорони, ефективного використання природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів та об'єктів, екомережі, екосистем і природних оселищ (природних середовищ існування), інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні.

З метою розроблення науково обґрунтованих планів і програм з поліпшення, збереження та відновлення біологічного та ландшафтного різноманіття, у тому числі лісів, попередження і стримування його втрат, сталого використання компонентів біологічного та ландшафтного різноманіття здійснюється державний моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття.

Моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття – це система спостережень за біологічним та ландшафтным різноманіттям, збирання, оброблення та обміну інформацією про стан його компонентів, що використовується для оцінки і прогнозування змін у їх стані та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень.

Моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття є складовою державної системи моніторингу довкілля і здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією у сфері охорони біологічного та ландшафтного різноманіття використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері охорони біологічного та ландшафтного різноманіття.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони біологічного та ландшафтного різноманіття і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони біологічного та ландшафтного різноманіття із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею";

15) у частині третій статті 65 слова "забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного" замінити словами "забруднення навколишнього природного середовища, зміни клімату, руйнівного";

16) статтю 66 викласти в такій редакції:

"Стаття 66. Запобігання надзвичайним ситуаціям та іншим небезпечним подіям, ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків

Проектування та експлуатація господарських та інших об'єктів мають здійснюватися з дотриманням прийнятних рівнів ризиків виникнення надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, а також передбачати заходи з ліквідації їх шкідливих екологічних наслідків.

Про виникнення (загрозу виникнення) надзвичайної ситуації або іншої небезпечної події, що спричинила (може спричинити) забруднення навколишнього природного середовища, підприємства, установи та організації зобов'язані невідкладно повідомляти відповідні місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій здійснюється у порядку, визначеному Кодексом цивільного захисту України та іншими нормативно-правовими актами";

17) у частині другій статті 68:

у пункті "д" слова "свочасної, повної та достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища, а також про джерела забруднення" замінити словами "або несвочасному наданні на запит повної та достовірної екологічної інформації";

доповнити пунктами "п" та "р" такого змісту:

"п) невиконанням органом державної влади, на який законом покладено повноваження із здійснення моніторингу довкілля, такого моніторингу згідно із встановленим порядком, а також ненаданні, несвочасному наданні доступу або неоприлюдненні згідно із законом даних та інформації, отриманих

у рамках функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем;

р) невенесенні суб'єктом державної системи моніторингу довкілля або несвочасному внесенні у строки, встановлені порядком функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем, інформації про стан довкілля, отриманої у порядку здійснення такого моніторингу, до загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі".

5. У Законі України "Про природно-заповідний фонд України" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 34, ст. 502):

1) в абзаці другому преамбули та абзаці шостому частини першої статті 9 слова "навколишнього природного середовища" замінити словом "довкілля";

2) у частині першій статті 17 слова "екологічного моніторингу" замінити словами "моніторингу довкілля".

6. У Законі України "Про рослинний світ" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 198 із наступними змінами):

1) статтю 39 викласти в такій редакції:

"Стаття 39. Моніторинг рослинного світу

Моніторинг рослинного світу здійснюється у рамках моніторингу біологічного та ландшафтного різноманіття, що є складовою державної системи моніторингу довкілля";

2) розділ VII доповнити статтею 39¹ такого змісту:

"Стаття 39¹. Інформаційне забезпечення управління у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану рослинного світу, а також інших інформаційних потреб управління у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу із загальнодержавною екологічною

автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

7. Розділ I Закону України "Про державну геологічну службу України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 51, ст. 456 із наступними змінами) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

"Стаття 4¹. Моніторинг геологічного середовища та інформаційне забезпечення управління у сфері охорони та раціонального користування надрами

Моніторинг геологічного середовища здійснюється державною геологічною службою України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Моніторинг геологічного середовища є складовою державної системи моніторингу довкілля.

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану геологічного середовища, а також інших інформаційних потреб управління у сфері охорони та раціонального користування надрами використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері охорони та раціонального користування надрами.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони та раціонального користування надрами і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони та раціонального користування надрами із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

8. У Законі України "Про охорону атмосферного повітря" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 48, ст. 252 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

"агломерація – територія з населенням понад 250 тисяч осіб, визначена Кабінетом Міністрів України для цілей моніторингу та управління якістю атмосферного повітря";

"зона – частина території держави, визначена Кабінетом Міністрів України для цілей моніторингу та управління якістю атмосферного повітря";

"орган управління якістю атмосферного повітря – обласна державна адміністрація, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, що здійснює виконавчу владу на території відповідної зони, а також Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, виконавчий орган міської ради, що виконує функції і повноваження органу місцевого самоврядування на території відповідної агломерації";

"центральна референс-лабораторія – акредитована лабораторія, що виконує функції, визначені цим Законом";

2) розділ III доповнити статтею 22¹ такого змісту:

"Стаття 22¹. Управління якістю атмосферного повітря

З метою управління якістю атмосферного повітря у зонах та агломераціях у разі перевищення рівнів концентрацій забруднюючих речовин, визначених Кабінетом Міністрів України, органи управління якістю атмосферного повітря забезпечують підготовку планів поліпшення якості атмосферного повітря та короткострокових планів дій для відповідної зони або агломерації, а також реалізацію передбачених ними заходів.

Порядок розроблення і затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря та короткострокових планів дій для зон або агломерації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища";

3) статтю 32 викласти в такій редакції:

"Стаття 32. Моніторинг атмосферного повітря

Моніторинг атмосферного повітря проводиться з метою отримання, збирання, оброблення, зберігання, поширення та аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування змін і ступеня небезпечності рівня забруднення атмосферного повітря, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень у галузі охорони атмосферного повітря.

Для цілей моніторингу атмосферного повітря Кабінет Міністрів України визначає рівні забруднюючих речовин – концентрацію забруднюючих речовин в атмосферному повітрі чи осадах у визначений час.

Моніторинг атмосферного повітря є складовою державної системи моніторингу довкілля.

Порядок організації та проведення моніторингу атмосферного повітря встановлюється Кабінетом Міністрів України.

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану

атмосферного повітря, а також інших інформаційних потреб управління у сфері охорони атмосферного повітря використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері охорони атмосферного повітря.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони атмосферного повітря і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони атмосферного повітря із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею";

4) розділ VI доповнити статтею 32¹ такого змісту:

"Стаття 32¹. Центральна референс-лабораторія

З метою забезпечення точності, єдності та простежуваності вимірювань під час проведення моніторингу атмосферного повітря центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, утворює та забезпечує функціонування центральної референс-лабораторії.

Центральна референс-лабораторія має бути акредитована відповідно до ДСТУ ISO/IEC 17025:2017 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій" (ISO/IEC 17025:2017, IDT) або іншого національного стандарту, яким його може бути замінено, на проведення вимірювань за референс-методами оцінювання рівнів забруднюючих речовин та калібрування засобів виміральної техніки, визначених Кабінетом Міністрів України.

Основними функціями центральної референс-лабораторії є:

забезпечення простежуваності вимірювань, що здійснюються під час моніторингу атмосферного повітря відповідно до вимог, визначених розділом 5.6.2.2 ДСТУ ISO/IEC 17025:2017 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій" (ISO/IEC 17025:2017, IDT) або іншим національним стандартом, яким його може бути замінено;

здійснення калібрування засобів виміральної техніки, що використовуються під час проведення моніторингу атмосферного повітря;

забезпечення впровадження суб'єктами моніторингу атмосферного повітря системи забезпечення якості та контролю якості даних, що є результатом проведення моніторингу атмосферного повітря, яка передбачає здійснення регулярного технічного обслуговування приладів для забезпечення точності вимірювань;

участь у розробленні проєктів нормативних документів, зокрема з питань системи забезпечення якості та контролю якості даних, що впроваджується суб'єктами моніторингу атмосферного повітря;

управління програмами професійного тестування лабораторій спостереження за станом атмосферного повітря;

координація діяльності лабораторій спостереження за станом атмосферного повітря;

організація проведення порівняльних випробувань між лабораторіями спостереження за станом атмосферного повітря;

проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань);

затвердження систем вимірювання (методик, обладнання, мереж та лабораторій);

забезпечення точності вимірювань;

аналіз методів оцінювання;

співробітництво з відповідними національними лабораторіями інших країн у сфері оцінки якості повітря".

9. У Законі України "Про тваринний світ" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 14, ст. 97 із наступними змінами):

1) статтю 55 викласти в такій редакції:

"Стаття 55. Моніторинг тваринного світу

Моніторинг тваринного світу здійснюється у рамках моніторингу біологічного та ландшафтного різноманіття, який є складовою державної системи моніторингу довкілля";

2) доповнити статтею 55¹ такого змісту:

"Стаття 55¹. Інформаційне забезпечення управління у сфері охорони, використання і відтворення тваринного світу

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану тваринного світу, а також інших інформаційних потреб управління у сфері охорони, використання і відтворення тваринного світу використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері охорони, використання і відтворення тваринного світу.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони, використання і відтворення тваринного світу і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується

технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони, використання і відтворення тваринного світу із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

10. У статті 39 Закону України "Про питну воду та питне водопостачання" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 16, ст. 112; 2013 р., № 48, ст. 682; із змінами, внесеними Законом України від 12 січня 2023 року № 2887-IX):

1) абзаці другий і п'ятий частини другої виключити;

2) доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Моніторинг масивів поверхневих та підземних вод, з яких здійснюється забір води для задоволення питних і побутових потреб населення, проводиться в порядку здійснення моніторингу вод, що є складовою державної системи моніторингу довкілля".

11. У Законі України "Про охорону земель" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 349 із наступними змінами):

1) статтю 54 викласти в такій редакції:

"Стаття 54. Моніторинг земель і ґрунтів

Моніторинг земель і ґрунтів проводиться з метою своєчасного виявлення зміни стану земель, забруднення і властивостей ґрунтів, оцінки здійснення заходів щодо охорони земель, збереження та відтворення родючості ґрунтів, попередження впливу негативних процесів і ліквідації наслідків такого впливу.

Моніторинг земель щодо забруднення ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення включає:

агрохімічне обстеження ґрунтів;

контроль змін якісного стану ґрунтів;

агрохімічну паспортизацію земельних ділянок.

Агрохімічна паспортизація орних земель здійснюється кожні 5 років, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень – кожні 5–10 років.

Суцільне ґрунтове обстеження земель сільськогосподарського призначення проводиться кожні 20 років.

Моніторинг земель і ґрунтів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, та іншими суб'єктами,

на яких законом покладено повноваження із здійснення моніторингу земель і ґрунтів, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

2) розділ VI доповнити статтею 54¹ такого змісту:

"Стаття 54¹. Інформаційне забезпечення у сфері охорони земель

Для забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо моніторингу земель і ґрунтів, стану земель та землекористування, а також для забезпечення інформаційних потреб у сфері охорони земель запроваджуються та використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизована інформаційна система моніторингу земель і ґрунтів.

У межах інформації, що отримується у сфері охорони земель і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованої інформаційної системи моніторингу земель і ґрунтів із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

12. Статтю 20 Закону України "Про екологічну мережу України" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 45, ст. 502) викласти в такій редакції:

"Стаття 20. Моніторинг екомережі

1. Моніторинг екомережі проводиться в рамках моніторингу біологічного та ландшафтного різноманіття, який є складовою державної системи моніторингу довкілля.

2. Моніторинг екомережі передбачає здійснення спостережень, спрямованих на оцінку цілісності екомережі, стану територій та об'єктів екомережі, своєчасне виявлення негативних змін та прогнозування їх можливого розвитку, пов'язаних із цим наслідків, розроблення відповідних прогнозів та рекомендацій щодо формування, зберігання та використання екомережі.

3. З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану екомережі, а також інших інформаційних потреб управління у сфері використання та охорони екомережі використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері використання та охорони екомережі.

4. У межах інформації, що отримується у сфері використання та охорони екомережі і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у сфері використання та охорони екомережі із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

13. У Законі України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 35, ст. 484 із наступними змінами):

1) розділ I доповнити статтею 5¹ такого змісту:

"Стаття 5¹. Інформаційне забезпечення управління в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО

З метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО, а також інших інформаційних потреб управління в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО.

У межах інформації, що отримується в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія автоматизованих інформаційних систем у галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею";

2) статтю 7 доповнити абзацом чотирнадцятим такого змісту:

"визначає порядок проведення моніторингу в галузі генетично-інженерної діяльності та поведіння з ГМО".

14. У Законі України "Про інформацію" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 32, ст. 313):

1) у статті 13:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) – це інформація, визначена частиною першою статті 25 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища";

частину третю виключити;

2) у пункті 1 частини четвертої статті 21 слова "про стан довкілля" замінити словами "інформація про стан довкілля (екологічна інформація)".

15. У Законі України "Про доступ до публічної інформації" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 32, ст. 314; із змінами, внесеними законами України від 30 листопада 2021 року № 1914-IX, від 27 січня 2022 року № 2024-IX):

1) частину п'яту статті 6 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Не може бути обмежено доступ до інформації про стан довкілля (екологічної інформації)";

2) пункт 1 частини другої статті 13 доповнити словами "(екологічною інформацією)";

3) у частині п'ятій статті 15 слова "що загрожують життю" замінити словами "що загрожують довкіллю, життю";

4) у статті 22:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 22. Відмова, відстрочка та особливості задоволення запиту на інформацію";

доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. У разі якщо розпорядник інформації володіє інформацією лише у відмінній від запитуваної формі (форматі), він надає інформацію у наявній формі (форматі) із зазначенням причин надання інформації в іншій формі (форматі)".

16. Статтю 10 Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів" (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 22, ст. 150; із змінами, внесеними Законом України від 1 грудня 2022 року № 2801-IX) доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. У межах інформації, що надходить до Єдиного реєстру і використовується для інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність

та здійснюється інформаційна взаємодія Єдиного реєстру із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

17. Частина другу статті 46 Закону України "Про управління відходами" від 20 червня 2022 року № 2320-IX доповнити абзацами третім - п'ятим такого змісту:

"Порядок здійснення моніторингу місць утворення, зберігання та видалення відходів визначається Кабінетом Міністрів України.

3 метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо стану місць утворення, зберігання та видалення відходів, а також інших інформаційних потреб управління у сфері управління відходами використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема автоматизовані інформаційні системи у сфері управління відходами.

У межах даних та інформації, що отримуються у сфері управління відходами і використовуються для забезпечення інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку забезпечується технологічна сумісність та здійснюється інформаційна взаємодія інформаційної системи управління відходами із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та з її мережею".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня скасування чи припинення воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України:

1) у річний строк з дня, наступного за днем опублікування цього Закону: забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) у річний строк з дня набрання чинності цим Законом поінформувати Верховну Раду України про стан його виконання.

Президент України
м. Київ
20 березня 2023 року
№ 2973-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у частині другій статті 432 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

пункти 3 і 4 викласти в такій редакції:

"3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності, та знищення таких товарів за рахунок особи, яка вчинила порушення;

4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності, або вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь за рахунок особи, яка вчинила порушення";

доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

"4¹) застосування разової грошової виплати замість застосування способів захисту права інтелектуальної власності, встановлених пунктами 3 та/або 4 цієї частини. Застосування разової грошової виплати здійснюється за заявою відповідача, за умови що право інтелектуальної власності порушено відповідачем ненавмисно і без недбалості та що застосування способів захисту, встановлених пунктами 3 і 4 цієї частини, є неспівмірним шкоді, заподіяній позивачеві. Розмір разової грошової виплати визначається судом як розмір винагороди, яка була б сплачена за надання позивачем дозволу на використання права інтелектуальної власності, щодо якого виник спір, і обґрунтовано задовольняє позивача";

у пункті 5 слова "разового грошового стягнення" та "стягнення" замінити словом "компенсації";

пункт 6 викласти в такій редакції:

"6) опублікування за заявою позивача в засобах масової інформації або доведення до загального відома іншим визначеним судом шляхом відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення за рахунок особи, яка вчинила правопорушення";

2) у Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

доповнити статтею 81¹ такого змісту:

"Стаття 81¹. Витребування окремих доказів у справах про порушення прав інтелектуальної власності

1. За вмотивованим клопотанням учасника справи суд може постановити ухвалу про витребування доказів у вигляді інформації про походження і мережі розповсюдження товарів або надання послуг, що порушують право інтелектуальної власності чи щодо яких існують достатні підстави вважати, що розповсюдження таких товарів або надання таких послуг порушує права інтелектуальної власності:

1) від особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа порушує права інтелектуальної власності; та/або

2) від будь-якої іншої особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа пропонувала, отримувала, володіла та/або використовувала товари чи надавала послуги, що порушують права інтелектуальної власності, з комерційною метою; або

3) від будь-якої іншої особи, яка була вказана особою, зазначеною у пункті 2 цієї частини, як така, що задіяна у виробництві, виготовленні або розповсюдженні товарів чи наданні послуг, що порушують права інтелектуальної власності.

2. Клопотання про витребування доказів, подане на підставі частини першої цієї статті, повинно стосуватися виключно інформації, що є необхідною для встановлення походження і мережі розповсюдження товарів або надання послуг, що порушують право інтелектуальної власності чи щодо яких існують достатні підстави вважати, що розповсюдження таких товарів або надання таких послуг порушує права інтелектуальної власності.

Зазначена інформація повинна містити:

1) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я, по батькові - для фізичних осіб) та адресу осіб, стосовно яких є достатні підстави вважати, що вони є виробниками, розповсюдjuвачами чи іншими попередніми володільцями таких товарів або надавачами таких послуг; у тому числі осіб, які здійснюють оптову чи роздрібну торгівлю такими товарами або надають такі послуги;

2) відомості щодо кількості та вартості вироблених, доставлених, поставлених, отриманих або замовлених товарів чи наданих послуг.

3. Суд може витребувати докази також до подання позову як захід забезпечення доказів у порядку, встановленому статтями 110-112 цього Кодексу, з урахуванням особливостей, визначених частинами першою і другою цієї статті";

частину четверту статті 143 після слів "позову про стягнення грошової суми" доповнити словами "чи позову майнового характеру про порушення прав інтелектуальної власності";

3) у Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

доповнити статтею 84¹ такого змісту:

"Стаття 84¹. Витребування окремих доказів у справах про порушення прав інтелектуальної власності

1. За вмотивованим клопотанням учасника справи суд може постановити ухвалу про витребування доказів у вигляді інформації про походження і мережі розповсюдження товарів або надання послуг, що порушують право інтелектуальної власності чи щодо яких існують достатні підстави вважати, що розповсюдження таких товарів або надання таких послуг порушує права інтелектуальної власності:

1) від особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа порушує права інтелектуальної власності; та/або

2) від будь-якої іншої особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа пропонувала, отримувала, володіла та/або використовувала товари чи надавала послуги, що порушують права інтелектуальної власності, з комерційною метою; або

3) від будь-якої іншої особи, яка була вказана особою, зазначеною у пункті 2 цієї частини, як така, що задіяна у виробництві, виготовленні або розповсюдженні товарів чи наданні послуг, що порушують права інтелектуальної власності.

2. Клопотання про витребування доказів, подане на підставі частини першої цієї статті, повинно стосуватися виключно інформації, що є необхідною для встановлення походження і мережі розповсюдження товарів або надання послуг, що порушують право інтелектуальної власності чи щодо яких існують достатні підстави вважати, що розповсюдження таких товарів або надання таких послуг порушує права інтелектуальної власності.

Зазначена інформація повинна містити:

1) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я, по батькові - для фізичних осіб) та адресу осіб, стосовно яких є достатні підстави

вважати, що вони є виробниками, розповсюдjuвачами чи іншими попередніми володільцями таких товарів або надавачами таких послуг, у тому числі осіб, які здійснюють оптову чи роздрібну торгівлю такими товарами або надають такі послуги;

2) відомості щодо кількості та вартості вироблених, доставлених, поставлених, отриманих або замовлених товарів чи наданих послуг.

3. Суд може витребувати докази також до подання позову як захід забезпечення доказів у порядку, встановленому статтями 116-118 цього Кодексу, з урахуванням особливостей, визначених частинами першою і другою цієї статті";

частину четверту статті 156 після слів "позову про стягнення грошової суми" доповнити словами "чи позову майнового характеру про порушення прав інтелектуальної власності";

4) у Законі України "Про охорону прав на промислові зразки" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 34; 2003 р., № 35, ст. 271; 2020 р., № 45, ст. 387, № 51, ст. 481):

у статті 2¹:

у пункті 7:

в абзаці другому слова "вільно володіє державною мовою" замінити словами "володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови";

в абзаці п'ятому слово "двох" замінити словом "п'ятьох";

абзац шостий пункту 8 викласти в такій редакції:

"одного представника Національної академії правових наук України";

у пункті 5 статті 25 слова "збитків особі, якій були завдані збитки" замінити словами "шкоди особі, якій завдано шкоду";

у пункті 2 статті 26:

абзац перший викласти в такій редакції:

"2. На вимогу власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду";

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка.

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на зареєстрований або незареєстрований промисловий зразок, щодо якого виник спір. У разі якщо порушення прав на зареєстрований або незареєстрований промисловий зразок відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд власника зареєстрованого промислового зразка".

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом п'ятим;

5) у Законі України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 36; 2001 р., № 8, ст. 37; 2003 р., № 35, ст. 271; 2020 р., № 45, ст. 387, № 51, ст. 481):

у статті 2¹:

у пункті 7:

в абзаці другому слова "вільно володіє державною мовою" замінити словами "володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови";

в абзаці п'ятому слово "двох" замінити словом "п'ятьох";

абзац шостий пункту 8 викласти в такій редакції:

"одного представника Національної академії правових наук України";

друге речення абзацу сьомого пункту 1 статті 6 викласти в такій редакції: "Компетентним органом з надання дозволу на використання в торговельній марці офіційної назви та міжнародного літерного коду держави Україна та/або на включення до зображення торговельної марки імітації малого Державного герба України є колегіальний орган, утворений НОІВ";

у пункті 5 статті 19 слова "збитків особі, якій були завдані збитки" замінити словами "шкоди особі, якій завдано шкоду";

у пункті 2 статті 20:

абзац перший викласти в такій редакції:

"2. На вимогу власника свідоцтва таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику свідоцтва завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду";

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав власника свідоцтва.

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на торговельну марку, щодо якої виник спір. У разі якщо порушення прав власника свідоцтва відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд власника свідоцтва".

У зв'язку з цим абзаці другий і третій вважати відповідно абзацами п'ятим і шостим;

6) у Законі України "Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 8, ст. 28 із наступними змінами):

у статті 2²:

у пункті 7:

в абзаці другому слова "вільно володіє державною мовою" замінити словами "володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови";

в абзаці п'ятому слово "двох" замінити словом "п'ятьох";

абзац шостий пункту 8 викласти в такій редакції:

"одного представника Національної академії правових наук України";

у пункті 2 статті 21:

абзац перший викласти в такій редакції:

"2. На вимогу власника прав на зареєстроване компонування таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику прав завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду";

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав власника зареєстрованого компонування.

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому

розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на свідоцтво, щодо якого виник спір. У разі якщо порушення прав на зареєстроване компонування відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд власника прав на зареєстроване компонування".

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом п'ятим;

7) у статті 3¹ Закону України "Про правову охорону географічних позначень" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 32, ст. 267 із наступними змінами):

у частині сьомій:

в абзаці другому слова "вільно володіє державною мовою" замінити словами "володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови";

в абзаці п'ятому слова "двох" замінити словом "п'ятьох";

абзац шостий частини восьмої викласти в такій редакції:

"одного представника Національної академії правових наук України";

8) у Законі України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 37, ст. 307; 2003 р., № 35, ст. 271; 2020 р., № 45, ст. 387):

у статті 3¹:

у частині сьомій:

в абзаці другому слова "вільно володіє державною мовою" замінити словами "володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови";

в абзаці п'ятому слова "двох" замінити словом "п'ятьох";

абзац шостий частини восьмої викласти в такій редакції:

"одного представника Національної академії правових наук України";

у частині другій статті 34:

абзац перший викласти в такій редакції:

"2. На вимогу володіляча патенту таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати володілюцю патенту завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду";

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав володільця патенту."

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на патент, щодо якого виник спір. У разі якщо порушення прав володільця патенту відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу."

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд володільця патенту."

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом п'ятим;

9) у підпункті 4 пункту 3⁴ розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 32, ст. 242 із наступними змінами) слова і цифру "до цього підпункту 3" замінити словами "до цього підпункту", а слова і цифру "визначеному цим підпунктом 3" – словами "визначеному цим підпунктом";

10) у Законі України "Про авторське право і суміжні права" від 1 грудня 2022 року № 2811-ІХ:

у частині першій статті 1:

пункт 19 після слів "публічного виконання" доповнити словами "(крім подання творів та/або виконань у живому виконанні)", а слова "кабельної ретрансляції" замінити словами "ретрансляції, кабельної ретрансляції";

пункт 50 після слів "першого відчуження" доповнити словами "оригіналів або інших";

в абзаці п'ятому частини восьмої статті 4 слово "двох" замінити словом "п'ятьох";

у частині другій статті 15 слова "на користь замовника" замінити словами "до замовника з моменту створення твору у повному складі";

у частині сьомій статті 21:

в абзаці першому слова і цифри "спливає через 15 років в останній день календарного року, в якому базу даних було створено" замінити словами і цифрами "спливає через 15 років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком створення бази даних";

в абзаці другому слова "в останній день календарного року, в якому базу даних вперше було оприлюднено" замінити словами та цифрою

"що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення бази даних";

у статті 22:

пункт 10 частини другої викласти в такій редакції:

"10) створення зображень творів архітектури та образотворчого мистецтва, що постійно розташовані у доступних для громадськості місцях, та подальше використання таких об'єктів, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення";

у частині п'ятій слово і цифру "пунктом 4" замінити словом і цифрою "пунктом 3";

у статті 33:

у частині другій слова "є особи" замінити словами "можуть бути особи", а слово "інші" виключити;

частину шосту викласти в такій редакції:

"6. Строк чинності права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, спливає через 25 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком, в якому згенеровано неоригінальний об'єкт";

у частині десятій слова і цифри "статтями 22–29" замінити словом і цифрами "статтями 22–28";

у статті 36:

у частині шостій:

у першому реченні слова "службове виконання виникають" замінити словами "службове виконання, службову фонограму, службову відеограму виникають";

у другому реченні слова "використання службового виконання" замінити словами "використання службового виконання, службової фонограми, службової відеограми";

у частині сьомій слова "за замовленням, виникають" замінити словами "за замовленням, а також майнові права на фонограму або відеограму, вироблену за замовленням, виникають";

у частині восьмій:

абзац другий викласти в такій редакції:

"Особи, спільною діяльністю яких здійснено виконання, особи, які спільно виробили фонограму або відеограму, здійснюють свої права на відповідне виконання, фонограму, відеограму на умовах і в порядку, передбачених статтею 13 цього Закону";

в абзаці третьому слово "виконання" замінити словами "виконання, фонограму, відеограму";

у статті 38:

абзац перший частини першої після слова "забороняти" доповнити словом "використання";

друге речення абзацу третього частини другої виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на виконання виконавець має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на виконання, але з виплатою справедливої винагороди виконавця, можливе таке використання фонограм, відеограм, які містять відповідне виконання:

1) публічне виконання фонограми;

2) публічне співіщення фонограми;

3) публічне демонстрування відеограми;

4) публічне співіщення відеограми.

Право на справедливу винагороду належить лише виконавцю, переходить лише до спадкоємців виконавця і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Справедлива винагорода виконавця становить 50 відсотків доходу від прав, який стосується використання відповідної фонограми або відеограми та визначається відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав". Решта 50 відсотків зазначеного доходу від прав належить виробнику фонограми або виробнику відеограми, що містять відповідне виконання";

у статті 39:

друге речення абзацу третього частини другої виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на фонограму виробник фонограми має право на справедливу винагороду за відповідні способи використання фонограми, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на фонограму, але з виплатою справедливої винагороди виробнику фонограми, можливе таке використання фонограми:

1) публічне виконання фонограми;

2) публічне співіщення фонограми.

Право на зазначену справедливу винагороду належить виробнику фонограми, переходить лише до спадкоємців або правонаступників виробника фонограми і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Частка справедливої винагороди виробника фонограми визначається відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 38 цього Закону";

у статті 40:

абзац четвертий частини другої виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на відеограму виробник відеограми має право на справедливу винагороду за відповідні способи використання відеограми, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на відеограму, але з виплатою справедливої винагороди виробнику відеограми, можливе таке використання відеограми:

1) публічне демонстрування відеограми;

2) публічне співіщення відеограми.

Право на зазначену справедливу винагороду належить виробнику відеограми, переходить лише до спадкоємців або правонаступників виробника відеограми і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Частка справедливої винагороди виробника відеограми визначається відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 38 цього Закону";

у частині першій статті 47 слова "самостійно, через представника" замінити словами "особисто, через представника чи іншу уповноважену особу";

в абзаці другому частини першої статті 50 слова "зокрема організація колективного управління" виключити;

в абзаці п'ятому частини третьої статті 53 слова "виготовлений примірник" замінити словами "виготовлені копії", а слова "захисту – копії" – словом "захисту";

в абзаці другому частини другої статті 57 слово і цифри "статтею 55" замінити словом і цифрами "статтею 56".

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України
м. Київ, 14 березня 2023 року
№ 2974-ІХ

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України

Цей Закон спрямований на підтримку деяких категорій осіб, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузєю або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, а у разі загибелі (смерті) зазначених осіб – на підтримку членів їхніх сімей.

Стаття 1. Особи, які мають право на одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю

1. Право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю мають особи з числа працівників об'єктів критичної інфраструктури, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузєю або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам.

2. У разі загибелі (смерті) осіб, зазначених у частині першій цієї статті, у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузєю або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах

проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю призначається і виплачується членам їхніх сімей.

3. До членів сімей загиблих (померлих) осіб, зазначених у частині першій цієї статті, належать:

1) батьки, якщо вони до досягнення загиблим (померлим) повноліття не були позбавлені стосовно нього батьківських прав;

2) один із подружжя, який не одружився вдруге;

3) малолітні та/або неповнолітні діти;

4) повнолітні діти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти, а також у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти (у тому числі у період між завершенням навчання в одному із зазначених закладів та вступом до іншого закладу або у період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим, за умови що такий період не перевищує чотирьох місяців), до закінчення цих закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

5) повнолітні діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;

6) повнолітні діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

7) утриманці загиблого (померлого), яким у зв'язку з цим виплачується пенсія.

Стаття 2. Розмір одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю

1. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю, на яку має право особа згідно із цим Законом, встановлюється у таких розмірах:

1) особам з інвалідністю I групи – 800 тисяч гривень;

2) особам з інвалідністю II групи – 500 тисяч гривень;

3) особам з інвалідністю III групи – 200 тисяч гривень;

4) у разі загибелі (смерті) – 1 мільйон гривень.

Стаття 3. Призначення і виплата одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю

1. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю особам, зазначеним у частині третій статті 1 цього Закону, призначається і виплачується різними частинами всім особам, які мають право на її призначення і виплату, за їхньою особистою заявою або заявою їхніх законних представників. У разі відмови однієї із зазначених осіб від призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю або якщо одна із зазначених осіб у строк, встановлений частиною п'ятою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення і виплату такої допомоги, її частини розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю.

Особам, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги, її призначення і виплата здійснюються незалежно від реалізації права на призначення і виплату такої допомоги іншими особами, зазначеними у частині третій статті 1 цього Закону.

3. Причина, група, час настання інвалідності, строк, на який встановлюється інвалідність, визначаються згідно із законодавством.

4. Якщо особа одночасно має право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, передбаченої цим Законом, та одноразової грошової допомоги, одноразової страхової виплати або одноразової компенсації за шкоду життю та здоров'ю, встановлених іншими нормативно-правовими актами, виплата грошових сум здійснюється виключно в порядку та розмірах, визначених цим Законом.

5. Особи, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, передбаченої цим Законом, можуть реалізувати його протягом трьох років з дня виникнення у них такого права.

6. Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю встановлюється Кабінетом Міністрів України.

7. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю виплачується за рахунок коштів державного бюджету.

8. Відшкодування витрат державного бюджету на виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю здійснюється за рахунок стягнення цієї суми з держави-агресора відповідно до принципів і норм міжнародного права.

Стаття 4. Підстави, у разі виникнення яких призначення і виплата одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю не здійснюються

1. Призначення і виплата одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю особі, а у разі її загибелі (смерті) – членам її сім'ї, не здійснюються:

1) якщо загибель (смерть), поранення, каліцтво, контузья, захворювання, які призвели до інвалідності, є наслідком:

вчинення особою кримінального або адміністративного правопорушення; алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;

навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення до самогубства, встановленого судом);

2) у разі подання завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю.

Стаття 5. Оскарження рішення органу, що призначає і виплачує

одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, та відповідальність посадових осіб за порушення цього Закону

1. Рішення органу, що призначає і виплачує одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, може бути оскаржено до відповідного органу виконавчої влади, якому він підпорядкований, або в судовому порядку.

2. Посадові особи, винні в порушенні цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 6. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з першого числа місяця, наступного за місяцем його опублікування.

2. Установити, що:

1) право на отримання одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, передбаченої цим Законом, мають також особи, визначені частиною першою статті 1 цього Закону, визнані особами з інвалідністю у період з 24 лютого 2022 року до набрання чинності цим Законом;

2) право на отримання одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, передбаченої цим Законом, мають також особи, визначені частиною третьою статті 1 цього Закону, у разі загибелі (смерті) осіб, визначених частиною другою статті 1 цього Закону, у період з 24 лютого 2022 року до набрання чинності цим Законом.

3. Установити, що особам, яким у період з 24 лютого 2022 року до набрання чинності цим Законом призначено та виплачено одноразову грошову допомогу, одноразову страхову виплату або одноразову компенсацію за шкоду життю та здоров'ю, завдану їм внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, відповідно до інших нормативно-правових актів у розмірі меншому, ніж передбачено цим Законом, за рахунок державного бюджету виплачується різниця між сумою, визначеною цим Законом, та фактично отриманою сумою в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Установити, що до завершення формування реєстру об'єктів критичної інфраструктури відповідно до Закону України "Про критичну інфраструктуру" перелік об'єктів критичної інфраструктури, на працівників яких поширюється дія цього Закону, визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Інформація про надання особам одноразової грошової допомоги, одноразової страхової виплати, одноразової компенсації за шкоду життю та здоров'ю, завдану їм внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, зберігається у відповідних державних електронних інформаційних реєстрах, системах або базах даних органів, що надають адміністративні, соціальні та інші публічні послуги, провадять іншу управлінську діяльність та державне регулювання, на підставі отриманих у встановленому порядку відомостей та документів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Внести зміни до таких законів України:

1) абзац шостий частини восьмої статті 7 Закону України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 2–3, ст. 36; 2012 р., № 31, ст. 381; 2018 р., № 6–7, ст. 43; 2022 р., № 5, ст. 29) доповнити словами "військової агресії Російської Федерації проти України";

2) пункт 3 частини четвертої статті 20 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"

(Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2–3, ст. 11; 2021 р., № 19, ст. 171) після абзацу сьомого доповнити новим абзацом такого змісту:

"інформація про шкоду життю та здоров'ю, завдану особі внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам".

У зв'язку з цим абзаци восьмий і дев'ятий вважати відповідно абзацами дев'ятим і десятим.

7. Кабінету Міністрів України:

1) затвердити перелік об'єктів критичної інфраструктури, на працівників яких поширюється дія цього Закону;

2) у місячний строк з дня опублікування цього Закону: забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

3) у році, наступному за роком набрання чинності цим Законом, поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України
М. Кірієв
20 березня 2023 року
№ 2980-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" щодо призначення пенсії особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії

Верховна Рада України постановляє:

1. Пункт 14^б розділу XV "Прикінцеві положення" Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49–51, ст. 376 із наступними змінами) доповнити підпунктом 14^{б.2} такого змісту:

"14^{б.2}. Тимчасово, у період дії воєнного стану в Україні та протягом трьох місяців після його припинення або скасування, для осіб, які проживають/проживали на території, на якій ведуться (велися) бойові дії, та/або на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, у разі якщо звернення за призначенням пенсії відбулося в період дії воєнного стану в Україні та протягом трьох місяців після його припинення або скасування, за умови що передбачені частинною першою статті 45 цього Закону строки звернення за призначенням відповідної пенсії не спливають станом на 24 лютого 2022 року, пенсія призначається:

за віком – з дня, що настає за днем досягнення пенсійного віку;

по інвалідності – з дня встановлення інвалідності;

у зв'язку з втратою годувальника – з дня, що настає за днем смерті годувальника;

за виступу років – з дня, наступного за днем звільнення з роботи, яка дає право на таку пенсію, але не раніше 24 лютого 2022 року.

Заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії особам, зазначеним в абзаці першому цього підпункту, визначається з урахуванням показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, за три календарні роки, що передують року, з якого призначено пенсію.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України формується у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Термін "тимчасово окупована Російською Федерацією територія України" для цілей цього підпункту вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Установити, що особам, які проживають/проживали на території, на якій ведуться (велися) бойові дії, та/або на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України та яким у період з 24 лютого 2022 року до набрання чинності цим Законом, крім тих осіб, у яких строк звернення за призначенням відповідної пенсії спливає станом на 24 лютого 2022 року, пенсію призначено з дня звернення, за їх бажанням пенсія обчислюється з урахуванням положень підпункту 14^{б.2} пункту 14^б розділу XV "Прикінцеві положення" Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Президент України
М. Кірієв
20 березня 2023 року
№ 2981-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав трудових мігрантів та боротьби з шахрайством у працевлаштуванні за кордоном

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) главу 12 доповнити статтею 166^б такого змісту:

"Стаття 166^б. **Порушення вимог законодавства у сфері надання послуг з посередництва у працевлаштуванні**

Здійснення суб'єктом господарювання діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном без включення до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичної особи та фізичних осіб – підприємців від семи тисяч до восьми тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичної особи та фізичних осіб – підприємців від восьми тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стягнення з громадян будь-яких гонорарів, комісійних, винагород, інших видів оплати послуг з посередництва у працевлаштуванні в Україні або за кордоном –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичної особи та фізичних осіб – підприємців від трьох тисяч п'ятсот до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

2) статтю 221 після цифри "166^а" доповнити цифрами "166^б";

3) у пункті 1 частини першої статті 255 абзац "центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю (частини перша – четверта, сьома статті 41, статті 41¹–41³, 173⁵, 188¹)" викласти в такій редакції:

"центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення (частини перша – четверта, сьома статті 41, статті 41¹–41³, 166^б, 173⁵, 188¹)".

2. У Законі України "Про зайнятість населення" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243 із наступними змінами):

1) пункт 10 частини першої статті 16 викласти в такій редакції:

"10) ведення переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном";

2) у частині третій статті 36 слова "що забезпечує формування державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції" замінити словами "що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції";

3) статтю 38 викласти в такій редакції:

"Стаття 38. **Діяльність суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном**

1. Суб'єкт господарювання має право надавати послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном після його включення до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, та в межах укладених зовнішньоекономічних договорів. Включення до такого переліку здійснюється на підставі поданої до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, декларації про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку.

2. Для початку провадження діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном та включення до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, такий суб'єкт господарювання має:

1) бути зареєстрованим у встановленому законодавством порядку за видом економічної діяльності з посередництва у працевлаштуванні;

2) мати укладений з іноземним роботодавцем зовнішньоекономічний договір (контракт) про надання послуг з посередництва у працевлаштуванні, пошуку та добору працівників (далі – зовнішньоекономічний договір (контракт) та реєстраційні документи іноземного суб'єкта господарювання – роботодавця у державі місцезнаходження;

3) мати зареєстроване місце провадження господарської діяльності;

4) подати декларацію про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном.

3. Послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном надаються суб'єктами господарювання відповідно до укладеного зовнішньоекономічного договору (контракту).

Зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається українською мовою та однією чи кількома мовами, що використовуються в державі місцезнаходження роботодавця.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) зберігається у суб'єкта господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, протягом трьох років після закінчення строку його дії.

4. Суб'єкт господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, зобов'язаний:

1) надати громадянину до виїзду для працевлаштування за кордоном: інформацію у письмовій формі про права та гарантії, які йому надаються за трудовим договором (контрактом), передбачені законодавством України та законодавством держави місцезнаходження роботодавця;

контактні дані консульських установ України у державі перебування; проект трудового договору (контракту), завірений іноземним роботодавцем.

Одержання інформації та проекту трудового договору (контракту) підтверджується письмовим (електронним цифровим) підписом громадянина. Зазначені документи зберігаються у суб'єкта господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, протягом п'яти років;

2) вести облік громадян, які за його посередництва працевлаштовані за кордоном;

3) безоплатно надавати громадянам інформацію та консультації про переваги легального працевлаштування за кордоном, характер майбутньої роботи, умови та розмір оплати праці, умови проживання в державі перебування, наявність міжнародних договорів (угод) у сфері працевлаштування та соціального забезпечення, укладених між Україною та державою місцезнаходження роботодавця;

4) подавати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, звітність про здійснення діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Порядок, форма та строки подання такої звітності затверджуються Кабінетом Міністрів України;

5) повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, про зміну даних, зазначених у переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, протягом одного місяця з дня настання такої зміни;

6) у разі укладення нового або декількох зовнішньоекономічних договорів (контрактів) відомості про них та реєстраційні документи таких іноземних суб'єктів господарювання – роботодавців у державі місцезнаходження надсилаються до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, у місячний строк після їх укладення;

7) забезпечувати безперешкодний доступ до зареєстрованого місця провадження господарської діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном представників центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення, для здійснення державного контролю.

5. Суб'єкт господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні моряків, рибалок на судна, що плавають під Державним Прапором України або прапором іноземної держави, крім зобов'язань, визначених частиною третьою цієї статті, зобов'язаний перевіряти наявність у моряків, рибалок, які працевлаштовуються за його посередництва, кваліфікації, необхідної для виконання робіт, заявлених судновласником, та документів, що її підтверджують.

6. Суб'єктам господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, забороняється:

1) вимагати, зберігати чи використовувати інформацію про стан здоров'я громадянина або використовувати таку інформацію для визначення його придатності до роботи, якщо зазначена інформація не пов'язана безпосередньо з вимогами до конкретної професії, виду діяльності та якщо на це не одержано письмову згоду громадянина;

2) стягувати з громадян будь-які гонорари, комісійні, винагороди, інші види оплати послуг з посередництва у працевлаштуванні прямо чи опосередковано, повністю або частково. Оплата послуг з посередництва у працевлаштуванні здійснюється виключно роботодавцем, якому надано такі послуги;

3) пропонувати громадянам роботу, що має ознаки неформальної зайнятості, а також таку, що приховує справжню мету та предмет роботи, або залучати до роботи, яка не визначена трудовим договором (контрактом).

7. Перелік суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, формується та ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, забезпечує вільний доступ до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, на своєму офіційному веб-сайті.

8. Суб'єкт господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, виключається з переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Підставою для прийняття рішення про виключення з переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, є:

1) заява суб'єкта господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, про виключення з переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

2) наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи або державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;

3) подання копії свідоцтва про смерть фізичної особи – підприємця;

4) неподання або порушення строків подання звітності, передбаченої пунктом 4 частини четвертої цієї статті, протягом трьох звітних періодів поспіль;

5) акт центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення, складений за результатами проведення заходу державного контролю у зв'язку з невиконанням вимог про усунення порушень, передбачених частинами четвертою і шостою цієї статті;

6) встановлення факту надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном без укладеного зовнішньоекономічного договору (контракту);

7) неможливість проведення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення, перевірки за зазначеним у переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, місцем провадження господарської діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном протягом шести місяців з дати, визначеної у рішенні про проведення перевірки;

8) встановлення особи у встановленому порядку статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, внаслідок працевлаштування за сприяння суб'єкта господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном";

4) доповнити статтею 38¹ такого змісту:

"Стаття 38¹. Декларація про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном

1. Декларація про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном подається у паперовому чи електронному вигляді за формою та у порядку, визначених Кабінетом Міністрів України. У декларації зазначається інформація про:

- 1) державну реєстрацію у встановленому законом порядку;
- 2) адресу місця провадження господарської діяльності;
- 3) керівника суб'єкта господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном (паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті));
- 4) укладений зовнішньоекономічний договір (контракт) та реєстраційні документи іноземного суб'єкта господарювання – роботодавця у державі місцезнаходження.

2. Посадовим особам центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості

населення та трудової міграції, забороняється вимагати від суб'єктів господарювання, що подають декларацію про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном, документи, не передбачені цим Законом.

3. Суб'єкт господарювання, що має намір надавати послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, включається до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, протягом 10 робочих днів з дня подання декларації про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном, якщо йому не надано обґрунтовану відмову у включенні до такого переліку.

4. Підставою для відмови у включенні до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, є подання в декларації про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном відомостей не в повному обсязі або недостатньої відомостей";

5) пункт 3 частини першої статті 41 викласти в такій редакції:

"3) контролю за додержанням законодавства про зайнятості населення, що здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення";

б) у частині першій статті 52:

"Заходи державного контролю за додержанням законодавства про зайнятості населення проводяться у формі інспекційних відвідувань на підставі рішення керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення, чи його територіального органу про проведення інспекційного відвідування, прийнятого за результатами аналізу інформації, отриманої з медіа, інших джерел, доступ до яких не обмежений законодавством, чи від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, а також з інших підстав, визначених законом";

7) частину третю статті 53 викласти в такій редакції:

"3. У разі провадження суб'єктом господарювання діяльності з надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном без виключення до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, з такого суб'єкта господарювання стягується штраф у двадцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої на момент виявлення порушення".

3. Пункт 20 частини першої статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 23, ст. 158 із наступними змінами) виключити.

4. У Законі України "Про зовнішню трудову міграцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 49–50, ст. 463):

1) у статті 16:

пункт 2 частини першої викласти в такій редакції:

"2) суб'єктом господарювання, який виключений до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, у порядку, визначеному Законом України "Про зайнятості населення";

у частині другій:

в абзаці першому слова "суб'єктом господарювання, що надає послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном на підставі ліцензії, виданої відповідно до закону" замінити словами "суб'єктом господарювання, зазначеним у пункті 2 частини першої цієї статті";

в абзаці четвертому слова "та умов його розірвання" замінити словами "та умов його припинення (розірвання)";

2) частину третю статті 20 викласти в такій редакції:

"3. Суб'єкти господарювання, які включені до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, медіа, інші підприємства, установи та організації або фізичні особи, які поширюють недостовірну інформацію щодо зовнішньої трудової міграції, яка може спричинити негативні наслідки для трудових мігрантів та членів їхніх сімей, несуть відповідальність згідно із законом".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім пункту 3 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування цього Закону.

2. Установити, що суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до набрання чинності цим Законом, за поданою до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом декларацією про провадження господарської діяльності у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном включаються до переліку суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Ліцензії з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, видані суб'єктам господарювання до набрання чинності цим Законом, втрачають чинність через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
М. К. ЗВЕРНЕВ
20 березня 2023 року
№ 2982-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо разової грошової виплати ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами):

1) частину п'яту статті 12 викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України учасникам бойових дій виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

2) частину п'яту статті 13 викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України особам з інвалідністю внаслідок війни виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

3) частину п'яту статті 14 викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України учасникам війни виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

4) частину п'яту статті 15 викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України членам сімей, зазначеним у пункті 1 статті 10, статті 10¹ цього Закону, а також дружинам (чоловікам) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, які не одружилися вдруге, та дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, учасників війни,

визнаних за життя особами з інвалідністю від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге, виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

5) пункт 1 частини першої статті 16 викласти в такій редакції:

"1) надбавки до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, які вони отримують, у розмірі 70 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, щорічна разова грошова виплата до Дня Незалежності України, яка виплачується у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

6) статтю 17¹ виключити.

2. У Законі України "Про жертв нацистських переслідувань" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 182 із наступними змінами):

1) частину третю статті 6¹ викласти в такій редакції:

"Особам, зазначеним у цій статті, щороку до Дня Незалежності України виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

2) частину третю статті 6² викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України особам з інвалідністю виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

3) частину третю статті 6³ викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України особам, зазначеним у цій статті, виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України";

4) частину третю статті 6⁴ викласти в такій редакції:

"Щороку до Дня Незалежності України дружинам (чоловікам) померлих осіб з інвалідністю, зазначених у статті 6² цього Закону, а також дружинам (чоловікам) померлих інших жертв нацистських переслідувань, визнаних за життя особами з інвалідністю від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге, виплачується разова грошова виплата у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України
М. К. ЗВЕРНЕВ
20 березня 2023 року
№ 2983-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) статтю 15 доповнити частиною шостою такого змісту:

"За вчинення військових адміністративних правопорушень поліцейські поліції особливого призначення Національної поліції України, які під час дії воєнного стану залучені до безпосередньої участі в бойових діях, несуть відповідальність, передбачену статтями 172¹⁰ і 172¹⁹ глави 13-Б цього Кодексу, за умови, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність. До поліцейських не може бути застосовано арешт з утриманням на гауптвахті";

2) у частині першій статті 255:

абзац другий пункту 1 після цифр "172⁹⁻²⁰" доповнити цифрами та словами "172¹⁰ і 172¹⁹ (про правопорушення, вчинені поліцейськими поліції особливого призначення Національної поліції України під час дії воєнного стану)";

у пункті 14 слово та цифри "(статті 172¹⁰-172²⁰)" замінити словами та цифрами "(статті 172¹⁰-172²⁰, крім правопорушень, вчинених поліцейськими поліції особливого призначення Національної поліції України під час дії воєнного стану)";

3) пункт 1 частини другої статті 262 після слова "мобілізацію" доповнити словами "у разі вчинення поліцейськими поліції особливого призначення Національної поліції України військових адміністративних правопорушень під час дії воєнного стану".

2. У статті 401 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131):

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Поліцейські поліції особливого призначення Національної поліції України, які під час дії воєнного стану залучені до безпосередньої участі у бойових діях, несуть відповідальність за статтями 402, 403, 414-416, 422, 427, 429, 430, 432-435 цього розділу";

частину четверту після слів "цього розділу" доповнити словами "крім поліцейських поліції особливого призначення Національної поліції України".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України в місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Внести зміни до таких законів України:

1) частину першу статті 2 Закону України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 48, ст. 407; 2002 р., № 29, ст. 193; 2014 р., № 12, ст. 179) після слів "існування яких передбачено законом" доповнити словами "Національної поліції України та Державної прикордонної служби України";

2) у статті 1 Закону України "Про оборону України" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 49, ст. 420 із наступними змінами):

абзац третій після слова "військовослужбовців" доповнити словами "поліцейських поліції особливого призначення Національної поліції України";

абзац двадцять п'ятий після слів "сил оборони" доповнити словами "а також поліції особливого призначення Національної поліції України";

3) у Законі України "Про Національну поліцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40-41, ст. 379 із наступними змінами):

у статті 19:

частину першу доповнити словами "а також з урахуванням бойового імунітету, визначеного Законом України "Про оборону України";

довопнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Поліцейські поліції особливого призначення, які під час дії воєнного стану залучені до безпосередньої участі в бойових діях, у разі вчинення військових адміністративних або військових кримінальних правопорушень несуть відповідно адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законом";

у статті 24:

частину другу після слів "беруть участь" доповнити словами "в обороні України";

у частині третій слово "підпорядковуються" замінити словами "можуть підпорядковуватися за рішенням керівника поліції";

довопнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Під час дії воєнного стану поліція особливого призначення в ході відсічі збройної агресії проти України за рішенням військового командування, погодженим з керівником поліції або уповноваженою ним особою, може брати участь в обороні України відповідно до Закону України "Про оборону України" шляхом безпосереднього ведення бойових дій";

розділ V доповнити статтею 46¹ такого змісту:

"Стаття 46¹. Застосування поліцейськими поліції особливого призначення зброї та бойової техніки під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України

1. Поліцейські поліції особливого призначення під час дії воєнного стану в разі залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України, а також при виконанні завдань щодо участі в обороні держави мають право застосовувати і використовувати зброю та бойову техніку у встановлених для з'єднань, військових частин та підрозділів Збройних Сил України порядку та випадках.

2. Положення цієї статті не поширюються на уповноважених осіб інших правоохоронних органів, які іншими законами України наділені правом застосовувати зброю відповідно до цього Закону".

Президент України
М. К. ЗВЕРНЕВ
21 березня 2023 року
№ 3000-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ